

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 19 БЕРЕЗНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 12 VOL. CXI FRIDAY, MARCH 19, 2004 No. 12

Терористичні акції в Мадриді: понад 200 убитих, 1500 ранених

Реакція на злочин - перемога Соціялістичної партії у виборах

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У четвер, 11 березня, в напружені години ранкового руху, поблизу трьох станцій на залізниці, що веде до центральної станції Аточа в центрі Мадриду, сталися бомбові вибухи. За даними міністерства внутрішніх справ Еспанії, терористи заклали 13 вибухових пристроїв, проте були приведені в дію тільки шість із них.

В Еспанії поліція допитує шістьох чоловіків у зв'язку з вибухами, всі вони мароканці. Згідно з повідомленнями, один із цих чоловіків причетний до групи, котру звинувачують у відповідальності за вибухи в Касаблянці минулого травня. Тоді загинуло 45 людей. Всі мають стосунки із ісламістсь-кими екстремістами.

Число жертв наймаштабнішої за всю історію Еспанії терористичної акції досягло на 16 бе-резня 201 особи, 1,500 було поранено.

Еспанський уряд у перших годинах терористичних акцій наполягав на тому, що це – справа рук баскського сепаратистського угруповання ЕТА, однак у подальшому розслідуванні не виключив також причетности ісламських екстремістів.

12 березня понад 11 мільйонів еспанців, чверть населення країни, вийшли на вулиці, щоб висловити своє обурення з приводу терористичних нападів. Опівдні у Мадриді запанувала хвилина мовчання. Серед загиблих в результаті вибухів були громадяни 11 країн.

Міністерство закордонних справ України підтвердило, що серед загиблих під час вибухів було двох українських громадян, один 1947 року народження.

Постраждали також три українські громадянки, які отримали поранення різного ступеню.

У головному вічу в Мадриді взяв участь прем'єр-міністер Франції Жан-П'єр Рафарен і британський віце-прем'єр Джон Прескот. У столиці до протестуючих приєдналися спадкоємний принц Феліпе, прем'єр-міністер країни Гозе Марія Азнар. Демонстрації відбулися, хоч ішов дощ.

(Закінчення на стор. 4)

Почався суд над Павлом Лазаренком

ПАРСИПАНІ, Н. Дж.. – 15 березня розпочалися слухання у справі колишнього прем'єр-міністра України Павла Лазаренка.

Його звинувачено у відмиванні 114 мільйонів долярів через американські банки.

Того ж дня суд Каліфорнії вирішив проаналізувати записи майора Миколи Мельниченка – як докази при розгляді справи колишнього українського прем'єр-міністра Павла Лазаренка. Адвокат підсудного Даніел Горовіц уточнив: оборона має намір використати записи М. Мельниченка для захисту Павла Лазаренка.

Павло Лазаренко впевнений у тому, що його виправдають, хоч його звинувачують за 53 пунктами. Прокурор стверджує, що П. Лазаренко використовував свою владу для того, щоб створити „мережу міжнародних банківських рахунків для відмивання коштів, отриманих незаконним шляхом".

Поміж джерелами коштів було названо схеми незаконного використання газового сектору, сільського господарства, житлобудування та інших галузей.

У перший день процесу прокурор і адвокат – протягом 50 хвилин кожний – вводили присяжних у курс справи.

Головний звинувач – Марта Борщ, (Martha Boesch), а перед присяжними поставлено екран, на якому прокурор за допомогою прозірок показала схеми праці П. Лазаренка.

По суті, звинувачення будується на трьох сторінках діяльности П. Лазаренка в середині 1990-их років: це агрофірма „Наукова", корпорація „Єдині енергетичні системи України" і купівля будинків для Кабінету міністрів.

У своєму виступі прокурор М. Борщ відзначила, що П. Лазаренко був політиком лише в значенні „набивання свого власного гаманця". Вона також згадала Юлію Тимошенко як творця корпорації „ЄЕСУ".

Дорон Вайнберґ, один з команди захисників П. Лазаренка, представив Ю. Тимошенко як реформатора ґазового ринку, людину, яка „наступила на хвіст олігархам". Корпорація „ЄЕСУ" своїм прикладом довела, що можна дістати ефективний зиск на ґазовому ринку.

Звинуваченню необхідно довести, що П. Лазаренко порушив закони США, коли провів гроші через американські рахунки.

Хоча доля П. Лазаренка тепер знаходиться в руках присяжних,

(Закінчення на стор. 3)

Україні подаровано портрети гетьманів

НЮ-ЙОРК. – 12 березня у приміщенні Генерального консульства України відбулося урочисте передання Україні семи картин-портретів українських гетьманів і жіночих постатей XVII–XVIII віків та бронзового барельєфу гетьмана Павла Скоропадського.

Єдина законна володарка картин, донька українського гетьмана Олена Отт-Скоропадська, котрій 86 років, висловила бажання 1 березня 2004 року ц. р. передати зазначені мистецькі твори в дар Україні для подальшого постійного зберігання в українському Музеї Гетьманства у Києві.

Картини були створені у 1920-их роках у Берліні відомою художницею Ольгою Мордвіною на замовлення Павла Скоропадського і є копіями з оригінальних полотен XVIII сторіччя, які були знищені під час громадянської війни.

У 1980 році згадані твори були передані О. Отт-Скоропадською на збереження до Східньоевропейського дослідного інституту ім. В. К. Липинського, м. Філядельфія, штат Пенсильванія, де знаходилися до останнього часу. За оцінкою О. Отт-Скоропадської, ринкова вартість картин становить 500 тисяч дол. США.

На церемонії промовляли Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев, який подякував українцям Америки за цінний дар. Директор інституту Ярослав Пеленський розповів про історію цих творів мистецтва. Відбулось урочисте підписання акту передання творів на власність України. На днях дарунок перевезе до Києва авіокомпанія „Аеросвіт", директор представництва якої в Ню-Йорку Микола Кравець повідомив „Свободі":

– „Аеросвіт" бере активну участь в різних спонзорських акціях. Ми пишаємося своєю причетністю до цієї важливої події. Мистецькі твори ми перевеземо безкоштовно. Це – почесне доручення нашій авіокомпанії.

Для „Свободи" Ярослав Пеленський розповів про кожен з портретів: „Немає в світі жодного портрета гетьманів, намальованого з натури. Цей портрет Богдана Хмельницького з усіх зображень гетьмана вважається найближчим до дійсности, достовірним, тому що намальований він за гравюрами відомого голяндського мистця Гондіюса, котрий працював при дворі польського короля і

(Зліва): Ярослав Пеленський і Сергій Погорельцев

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Виведіть українські війська з Іраку!"

КИЇВ. – Комуністи і соціялісти вимагають терміново вивести з Іраку українські військові підрозділи. Зокрема провідник Комуністичної партії України Петро Симоненко звернув увагу депутатів на події в Еспанії, які сколихнули Европу та увесь світ. Він наголосив, що комуністи наполягали і наполягають, щоб при ухваленні в Україні відповідальних рішень влада насамперед спиралася на думку своїх громадян. Представник Соціялістичної партії України Юрій Луценко сказав, що його фракція також наполягає на негайному виведені українських військових з Іраку.

Гостра передвиборча боротьба

МУКАЧЕВО. – У місті загострюється боротьба між двома політичними силами – „Нашою Україною" та СДПУ (об'єднаною), які висунули своїх кандидатів на вибори за посаду посадника міста. Після того, як минулого тижня територіяльна виборча комісія відмовила у реєстрації трьом кандидатам бльоку Віктора Ющенка, Мукачівський міський суд своїм рішенням від 15 березня не лише зобов'язав зареєструвати їх, але й домагається скасування реєстрації кандидата Ернеста Нусера, якого підтримують СДПУ(о). Окрім того, припинила трансляцію своїх програм популярна в області телекомпанія „М-Студіо", яку пов'язують із кандидатом від „Нашої України", депутатом парляменту Віктором Балогою. Місцеві оглядачі твердять, що причиною зникнення з етеру телекомпанії є не господарські проблеми, а наближення виборів міського голови Мукачевого, призначені на 18 квітня.

Податкова міліція та її насильницька тактика

ТЕРНОПІЛЬ. – 15 березня зранку податкова міліція самовільно ввірвалась в приміщення міської ради та почала робити обшуки. Близько тридцяти податківців заповнили коридори приміщення. Вони насильно захопили кабінети ради та вилучили документацію. Податкова міліція вимагає надати всю фінансово-бухгалтерську звітність, хоча такі документи мають видаватися тільки з дозволу міської ради, – розповів народний депутат Іван Стойко. За його словами, „податківці закидають посадовим особам міськради несплату ПДВ з продажу землі, хоча є конституційне рішення суду про те, що місцеве самоврядування не сплачує цей податок". Ситуація в Тернополі вкрай напружена. Куратором західніх областей у Державній податковій адміністрації є Сергій Медведчук – опонент „Нашої України" ще з часів, коли він очолював Державну податкову адміністрацію України у Львівській області. Голова Верховної Ради 16 березня доручив трьом комітетам парляменту, з участю керівників силових структур, розібратися зі ситуацією, що склалася у зв'язку з діями податкових органів стосовно органів місцевого самоврядування, зокрема Тернопільської міської ради. Анатолій Матвієнко, голова комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, звернувся до прем'єр-міністра України Віктора Януковича з проханням розібратися з ситуацією. Він зазначив, що замість того, щоб підтримати місцеве самоврядування, робиться все, „щоб розправлятися з органами місцевого самоврядування".

Фото: УНІАН

„Адміністративна перевірка" ЗМІ нібито зупинена

КИЇВ. – Президент Кучма 16 березня розпорядився про запровадження мораторію на перевірки засобів масової інформації на час президентської кампанії, яка офіційно розпочинається 1 травня. Евроатлантичні структури критикують ситуацію зі свободою слова в Україні. Силовим структурам, зокрема Генпрокуратурі, податковій адміністрації, Міністерству з надзвичайних ситуацій віддано вказівку призупинити перевірки ЗМІ до виборів. Л. Кучма вдався до такого кроку у той час, як його уряд зазнає жорсткої критики Заходу за те, що названо обмеженнями свободи преси. США і Европейський парлямент закликали дозволити відновити працю київського Радіо „Континент", яке ретранслювало низку західніх радіостанцій. Тепер в Україні вирішується право на мовлення телевізійної станції „Канал -5", яка надає свій етер представникам опозиції.

В. Ющенко вітає В. Путіна з перемогою

КИЇВ. – 15 березня провідник партії „Наша Україна" Віктор Ющенко привітав Володимира Путіна з повторним обранням на посаду Президента Російської Федерації. „Ваша перемога була очікуваною подією. Вибір громадян Росії став переконливим свідченням підтримки курсу, запропонованого Вами державі і суспільству", – говориться в привітанні. „Обрання на новий термін – можливість розвивати і поглибити почате, у тому числі і в сфері українсько-російських взаємин.

Делегація ОБСЕ відвідує Україну

КИЇВ. – В Україні з офіційною візитою перебуває делегація Парляментської асамблеї Організації з безпеки і співпраці в Европі (ОБСЕ) на чолі з віце-президентом організації Тоне Тінсґард. Під час зустрічі 15 березня з головою Верховної Ради Володимиром Литвином сторони обговорили підготування до президентських виборів в Україні. Теперішня візита делегації ОБСЕ – це перший крок з перевірки передвиборної ситуації. При цьому Т. Тінсґард висловила сподівання, що Україна запросить спостерігачів ОБСЕ на самі вибори, які відбудуться 31 жовтня. Зі свого боку, В. Литвин сказав, що Україна сама зацікавлена у чесних і прозорих президентських виборах. За його словами, вплив адміністративного ресурсу на вибори буде досить обмеженим, оскільки обиратиметься не чинний президент Леонід Кучма, а нова особа.

До України завезли партію золотих монет евро

КИЇВ. – Банк „Фінанси і Кредит" завіз на територію України першу в СНД партію золотих монет евро, 15 березня повідомив заступник голови правління банку Ігор Львов. Монети виготовлені Віденським монетним двором, який на тепер єдиний виготовляє золоті евро. На монетах зображена Віденська філармонія, а також музичні інструменти. Усього банк завіз 55 монет: по 10 штук номіналом 100, 50 і 25 евро і 25 монет номіналом 10 евро. Вартість монети в 100 евро – 2483 грн., 50 евро - 1381 грн., 25 евро – 836 грн. і 10 евро – 498 грн. Через витрати на транспортування тощо вартість монет в Україні збільшилася на 3-5 відсотків. В монеті 100 евро міститься одна унція (30 г) золота, відповідно, в найменшій – 10 евро – 1/10 унції. Золото – 999 проби.

Резолюція Европейського парляменту стосовно України

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европейський парлямент розглянув резолюцію щодо політичної ситуації в Україні. У документі наголошується, що Европарлямент вимагає від української влади забезпечити прозорість та демократичність президентських виборів у жовтні цього року, а також закликає Київ поважати свободу слова. Европейський парлямент у своїй резолюції закликає українську владу „поліпшити тюремні умови, припинити безпідставне затримання та скоротити занадто довгій термін досудового ув'язнення; поважати свободу слова та вживати постійних та ефективних заходів для того, щоб не допускати і карати втручання в роботу вільних та незалежних ЗМІ, безпідставні адміністративні та судові переслідування телевізійних каналів та інших ЗМІ а також вживання сили проти журналістів". Депутати Европарляменту висловлюють занепокоєння нещодавнім рішенням про закриття газети „Сільські вісті", припиненням мовлення української служби радіо „Свобода" та кампанією проти „П'ятого теле-каналу".

186 тис. гривень 33 сирітським будинкам України

КИЇВ. – Українське представництво компанії „Nokia" надало допомогу 33 сирітським будинкам України на загальну суму 186 тис. грн.,(38 тис. дол.) повідомила 11 березня директор з маркетинґу і продажів „Nokia" в Україні Еліна Лебедєва. Відповідна сума була зібрана в результаті акції, проведеної фірмою „Nokia" спільно з Добродійним фондом „Товариство Приятелі дітей" з 1 по 31 грудня 2003 року. Проєкт „Приятелі дітей" був створений в Канаді в 1993 році при Канадському фонді „Діти Чорнобиля". У 1996 році був заснований Добродійний фонд – Товариство „Приятелі дітей" в Україні. На сьогодні організація допомогла більш ніж 220 сирітським будинкам в Україні. Компанія „Nokia" є світовим провідником у сфері мобільних комунікацій.

Платна освіта є законною

КИЇВ. – Конституційний Суд 11 березня вирішив, що теперішня практика надання освіти за гроші державними установами є законною, чим підтвердив законність платного навчання у державних вищих учбових закладах. Суд розглядав подання групи парляментарів про те, що згідно з українською конституцією навчання у державних закладах має бути безкоштовним, і дійшов висновку, що попри положення конституції про право громадян отримувати вищу освіту, доступ до неї має визначатися конкурсною основою та державним замовленням.Таке рішення обмежить можливості незаможних молодих людей здобувати вищу освіту, заявив народний депутат Микола Рудьковський. Тим часом заступник міністра освіти і науки України Анатолій Богомолов підтримав рішення суду, пославшися на досвід західноевропейсвьких країн: „Сьогоднішнє рішення суду – абсолютно правильне, ми його підтримуємо. Навіть такі европейські держави, як Велика Британія, Австрія, ось уже пару років, як перейшли на платну форму навчання. Тобто таким потужним в економічному пляні державам це – теж не зовсім під силу".

Бідним селянам безкоштовно роздають свійських тварин

МУКАЧЕВО. – Новий вид благодійності запроваджують на Закарпатті. Селянським родинам, щоб покращити їхній добробут, безкоштовно роздають свійських тварин. Ці незвичні акції відбуваються під егідою міжнародної благодійної фундації „Гайфер проджект". За 60 років свого існування фундація надала допомогу 5 мільйонам селянських родин із 120 країн світу. В Україні здійснюють 20 подібних проєктів, з них чотири – на Закарпатті. Нещодавно у віддалених гірських районах селянам вручали племінних коней та овець. Днями на Свалявщину завезли 50 породистих кіз. За словами Марії Зілгалової, ініціятора проєкту в Закарпатті, вручали ж їх тільки найбіднішим родинам. Правила акції вимагають щоразу перший приплід від подарованої тварини безплатно віддавати комусь із друзів чи сусідів. Таким чином сподіваються не лише покращити добробут селян, а й відродити зникаючі породи свійської живности. Проєкт відновлення молочного козівництва на Закарпатті розрахований на п'ять років. Якщо він буде успішним, то в подальшому селяни можуть розраховувати на підтримку фундації в спорудженні міні-молокозаводу.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Почався суд...

(Закінчення зі стор. 1)

суддя Мартін Дженкінс вникає в суть справи і дириґує процесом. Він виніс рішення, що для доказу провини П. Лазаренка прокурори повинні переконати, що він і справді одержав гроші з порушенням законів України.

Саме на цьому будується захист П. Лазаренка – що він не порушував українське законодавство, яке не було в той час ідеальним і дозволяло українському екс-прем'єрові проскочити крізь його діри.

Захисник Д. Вайнберґ, звертаючись до присяжних тихим голосом, почав життєпис П. Лазаренка з тих часів, коли майбутній український прем'єр 18-річним пішов працювати трактористом. Торкнувся адвокат і умов, які виникли після розвалу СССР. На його думку, у підприємництві могли мати успіх ті, хто мав сильне бажання.

Суддя виніс рішення, що, аби довести факт відмивання грошей у США, прокурорам доведеться продемонструвати, що П. Лазаренко і справді отримав ці гроші з порушенням українських законів.

Тим часом адвокати П. Лазаренка заявляють, що їхній підзахисний створив свої величезні заощадження цілком леґально.

„Я прочитав всі матеріяли від початку до кінця, і абсолютно переконаний у тому, що я – невинний", – сказав П. Лазаренко.

Адвокат П. Лазаренка Д. Вайнберґ заявив членам жюрі, що у ситуації, яка склалася у 90-их роках в Україні, було цілком леґальним отримувати прибутки за допомогою тих методів, що їх використовував П. Лазаренко.

Поміж ними юрист назвав, зокрема, купівлю підприємств за допомогою дешевих приватизаційних вавчерів, продаж на ринку товарів, отриманих за фіксованими державними цінами, та отримання довготермінових позик під малі відсотки у періоди дуже високого темпу інфляції.

За словами представників українського екс-прем'єра, він збирався витратити гроші на усунення від влади Президента Леоніда Кучму.

Під час процесу одним з ключових свідків стане колишній діловий партнер П. Лазаренка Петро Кириченко, який погодився свідчити у межах угоди з американською владою. Він колишній партнер П. Лазаренка. Ймовірно, він дасть свідчення проти П. Лазаренка. У той же час М. Борщ згадала, що будуть й інші свідки, яким наданий імунітет в обмін на інформацію.

Щоправда, адвокат відразу звернув увагу присяжних, що П. Кириченко був другом П. Лазаренка і став його ворогом під впливом коньюнктури – „коли можливості обрати іншого, демократичного президента в Україні були практично вичерпані".

Д. Вайнберґ також звернув увагу, що хоча П. Кириченко був близьким до П. Лазаренка, керував усіма його рахунками, США вчинили з ним зовсім інакше, ніж з екс-прем'єром. П. Кириченкові дозволили жити з родиною в Каліфорнії і навіть не зняли 40 мільйонів долярів з його рахунків.

Адвокат наполягав на тому, що П. Кириченко не може бути об'єктивним – оскільки від свідчень залежить його особиста доля.

Захист заздалегідь наполягає, що ці свідчення не будуть неупередженими, – саме через те, що є частиною угоди про визнання себе винним.

Якщо Павла Лазаренка визнають винним – йому може загрожувати 20 років ув'язнення або й більше.

Під час процесу, повідомляє „Асошіейтед Прес", будуть заслухані свідчення, російською, українською, македонською, грецькою, французькою та голяндською мовами.

П. Лазеренко

Фото: www.pravda.com

П. Лазаренко, якому тепер 51 рік, був прем'єр-міністром України з 1996 по 1997 рік. У 1999 році він попросив притулку у США, твердячи, що його життю загрожує небезпека, де був заарештований за відмивання грошей. В 2003 році суд звільнив його тимчасово з-під варти – він постійно носить „електронну браслетку" – на умові 86 млн. дол. застави.

Раніше П. Лазаренка за відмивання грошей було засуджено швайцарським судом. В Україні його звинувачено у замовленні двох вбивств.

За інформаціями ЗМІ

Україні подаровано...

(Закінчення зі стор. 1)

зустрічався з Богданом Хмельницьким. Після смерти Богдана саме з цих гравюр почали малювати його портрети. Знавці мистецтва з України визнали, що кращого портрета, ніж цей, в Україні немає.

Поруч – портрет „Розумиха" – матері гетьмана Кирила Розумовського. В неї був не один славний син, і вона була берегинею роду. Далі – портрет гетьмана Петра Дорошенка, який помер на засланні, як і останній кошовий Запорізької Січі Петро Калнишевський. Російська влада вважала, що Петро Дорошенко прагне до „особенного государства", тобто незалежної України. Це був перший гетьман, який свідомо і виразно сказав про незалежність, тому що його попередники усе ж не уявляли своєї держави без зверхности стороннього царя чи короля. Коли я в 1970 році працював у великій московській бібліотеці, то мені показали: „Отам працює Дорошенко, нащадок гетьмана".

Гетьман Данило Апостол працював у надзвичайно важких умовах, коли гетьманщину обмежували і позбавляли влади. Гетьман Іван Самойлович тривалий час, 15 років, був гетьманом, але його позбавили гетьманства, тому що Москва боялася заснування владних династій як виду гетьманської монархії. Цар мав бути самодержцем, а в Україні і Польщі – тільки виборні, наставлені правителі.

Павло Полуботок наполегливо обстоював права українців, зафіксовані у московсько-українських договорах. За це його й усунули. Це – портрет Насті Скоропадської, дружини гетьмана Івана Скоропадського, про яку жартували, що то вона насправді тримає гетьманську булаву. І нарешті, бронзовий барельєф – Павло Скоропадський, з колекції якого походять ці портрети. На жаль, ориґінали портретів були знищені у вогні війни 1918-19 років, але потім дбайливо відновлені за шкіцами, що збереглися, і порадами Павла і Олександри Скоропадських".

Левко Хмельковський

(Зліва): Стефан Качарай, презедент УНСоюзу, Ярослав Пеленський, віце-консул Андрій Наджос

В. Янукович звітує про працю уряду

В. Янукович

Фото: УНІАН

КИЇВ. – Віктор Янукович вважає, що його уряд справляється зі своїми обов'язками непогано. Верховна Рада схвалила нову програму дій Кабінету міністрів на 2004 рік і визнала працю уряду у 2003 році задовільною.

Принаймні В. Янукович не коментував можливість того, що схвалена більшістю річна програма насправді є програмою на півроку, до президентських виборів.

Це рішення було підтримане тільки депутатами парляментської більшости, оскільки опозиція вважає неефективною діяльність Кабінету В. Януковича, й протестувала проти одночасного розгляду і звіту за минулий рік, і програми уряду на цей рік.

Провідники опозиції вважають, що одночасний розгляд звіту про річну діяльність уряду у 2003 році і нової програми уряду був зумовлений бажанням керівництва Кабінету міністрів убезпечити себе від можливих претензій в середині квітня, коли завершиться річний мораторій на порушення питання про недовіру урядові.

Якби парляментська більшість не підтримала уряд, це була б сенсація дня, оскільки, по суті, це їхня спільна програма – парляментсько-урядової коаліції. Програму підтримало 239 депутатів, і журналісти могли бачити, як ближче до часу голосування до сесійної залі підтягувалися депутати-олігархи, які рідко з'являються у ВР, але чиї голоси були важливі, оскільки опозиція – і це було також прогнозовано – не дала практично жодного голосу на підтримку. В. Янукович назвав головним політичним здобутком діяльности уряду створення коаліції і спільну працю депутатів і урядовців над економічним законодавством.

Представники ж більшости заявляли про те, що саме за часів уряду В. Януковича зростання валового внутрішнього продукту було найбільшим серед країн СНД і становило понад 9 відсотків. Фракції, що декларяють підтримку Кабінетові міністрів, переконані, що уряд спроможний і надалі забезпечувати зростання економіки.

Але, були зауваження, справа не у темпах економічного зростання, а в тому, куди результати економічного приросту йдуть у цій країні.

Водночас такий оптимізм не поділяли опозиційні фракції. Передусім вони згадали Кабінетові міністрів кілька серйозних прорахунків: зростання цін на продовольство, на ліки і комунальні послуги; аґрарну кризу; зменшення рівня мінімальної платні з 237 до 205 гривень, а також зростання податкового тиску на підприємців, який був спричинений ухваленням низки законів з ініціятиви економічного бльоку уряду.

Бі-Бі-Сі

АМЕРИКА І СВІТ

Колишній співголова Українського Кокусу кандидує на місце в Сенаті

ВАШІНҐТОН. – Колишній конґресмен Боб Шейфер 12 березня повідомив, що змагатиметься за вільне місце від штату Кольорадо в Сенаті. Якщо Б. Шейфер його здобуде, то він замінить республіканського сенатора з Кольорадо Бена Найтгорса Кембела, єдиного тубільця Америки у Конґресі, що відходить на пенсію. Повернення Б. Шейфера до Конґресу буде доброю новиною для приятелів України та самої України. Б. Шейфер, якого діди є уродженцями України, був активним співголовою конґресового Українського Кокусу. Будучи конґресменом, він часто відвідував Україну. У Конґресі Б. Шейфер завжди підтримував важливі питання стосовно розвитку демократії, громадськости, законного права та економічної системи вільного ринку в Україні.

На виборах президента Росії переміг В. Путін

МОСКВА. – Голова Центрального виборчого комітету Олександер Вишняков 15 березня повідомив, що за Володимира Путіна проголосували понад 71.2 відсотка виборців – 48 мільйонів 918 тисяч 513. На прес-конференції у своєму виборчому штабі В. Путін заявив: „Хочу запевнити і обіцяю, що працюватиму наступні чотири роки у такому ж ритмі, зроблю все, що від мене залежить, щоб і уряд працював так само напружено. Обіцяю, що і всі демократичні напрацювання нашого народу будуть, безперечно, ґарантовані". Кандидати у президенти Росії Сергій Глазьєв та Ірина Хакамада заявили, що минула виборча кампанія і власне голосування проходили з численними порушеннями. За словами Хакамади, влада, особливо у реґіонах, зробила все, щоб забезпечити результати виборів на свою користь.

Нова плянета соняшної системи

ВАШІНҐТОН. – Американські астрономи вважають, що їм вдалося відкрити ще одну – десяту – плянету Сонячної системи. Її зафіксували на фотознімках, зроблених апаратурою інфрачервоного космічного телескопу імені Шпітцера та камерами орбітальної обсерваторії імені Габла. За попередніми даними, діяметр цієї плянети становить щонайменше дві тисячі кілометрів. Середній радіюс її орбіти наближається до 10 мільярдів кілометрів, що у півтори рази перевищує поперечник орбіти дев'ятої плянети – Плутона. Першовідкривачі назвали нову плянету Седною – на честь морського божества ескімоського племені інуїтів.

В Іраку розпочато масивну акцію проти підпільників

БАГДАД, Ірак. – У середу, 17 березня, американські та іракські збройні сили започаткували нову великомасштабну акцію пошуків, щоб викорінити підпільників і вилучити нелегальну зброю. Того ж дня Іракська рада урядування звернулася до Організації Об'єднаних Націй за допомогою у творенні нового уряду. Вони вимагають від Генерального секретаря ООН Кофі Анана, щоб до Іраку повернулася команда ООН для організування уряду, котрий 30 червня перебере владу від коаліції під керівництвом США. Крім того, їм також потрібна технічна допомога для підготування загальних виборів призначених на січень 2005 року. Започатковані пошуки розпочато після того, як від куль бойовиків у двох окремих перестрілках загинули двоє европейських і четверо американських місіонерів – працівників над проєктами водопостачання. Згадані вбивства вказують, що бойовики-підпільники починають вбивати цивільних, щоб підірвати зусилля відбудови Іраку.

У Пакистані знешкоджено бомбу біля консульства США

ІСЛАМАБАД, Пакистан. – Пакистанські сапери 15 березня знешкодили потужний вибуховий пристрій поблизу американського консульства в Карачі. Вибухівку було закладено в авто, припарковане двома чоловіками, які сказали охоронцям консульства, що машина поламалася. Це викликало підозри в охоронців, які подзвонили в поліцію. Прибувши на місце, поліцейські виявили годинниковий механізм, приєднаний до баку з хемічною вибухівкою. Наразі невідомо, хто саме готував вибух. Випадок стався за два дні до того, як секретар американського Державного департаменту Колін Павел мав відвідати Пакистан.

Заарештували звинувачену у шпигунстві

ВАШІНҐТОН. – У передмісті Вашінґтону 12 березня заарештували американку Сузен Ліндавер, яку звинувачують у шпигунстві на користь поваленого іракського режиму. С. Ліндавер, за припущеннями, отримала від іракської розвідки 10 тисяч долярів. Вона відвідувала Багдад у лютому та березні 2002 року. Журналістка С. Ліндавер деякий час працювала у Конґресі Сполучених Штатів Америки.

У Південній Кореї оголошено імпічмент президентові

СЕУЛ, Південна Корея. – Парлямент Південної Кореї проголосував 12 березня за усунення від влади президента країни Ро Му Хена. Повноваження президента призупиняються, доки Верховний суд не ухвалить остаточного рішення щодо імпічменту. Політичні противники звинувачують Ро Му Хена у порушенні закону про вибори та у некомпетентності. „За" імпічмент проголосували 193 депутати, „проти" – 2. Для імпічменту було потрібно 181 голос. На знак протесту, 128 прихильників президента відмовилися від своїх депутатських мандатів. Вперше в історії країни здійснено імпічмент за звинуваченням президента у некомпетентності та підтримці проурядової партії на загальних виборах. Виконувачем обов'язків голови держави став південнокорейський прем'єр-міністер Ґо Кун. Тепер Конституційний суд упродовж шести місяців має вирішити, чи схвалити імпічмент. Ро Му Хен каже, що його виправдають, і сподівається поновити свою працю через кілька місяців. Понад 10 тисяч осіб виступили проти імпічменту.

Колишні бритійські в'язні Ґвантанамо на волі

ЛОНДОН. – Британська влада 11 березня звільнила усіх переданих їй Сполученими Штатами колишніх в'язнів спеціяльної тюрми на військовій базі Ґвантанамо, де тримають підозрюваних у тероризмі. Чотирьох британських громадян 10 березня звільнили на волю після допиту, проведеного працівниками антитерористичної служби. Ще одного колишнього ув'язненого, який провів у Ґвантанамо понад два роки, звільнили напередодні.17 березня один зі звільнених, приїхавши до Пакистану, відразу був заарештований поліцією.

Захоплювач корабля „Акіле Лавро" – помер

БАГДАД, Ірак. – 10 березня повідомили, що помер відомий палестинський екстреміст Абу Абас, який у 1985 році захопив італійський теплохід „Акіле Лавро". За повідомленням палестинських джерел від 10 березня, А. Абас помер в американській в'язниці від серцевого нападу. А. Абас, який свого часу очолював Фронт визволення Палестини, останні роки проживав в Іраку і був захоплений американськими військами під час спроби втекти з країни. Адміністрація США у Багдаді покищо відмовилася коментувати це повідомлення.

Терористичні...

(Закінчення зі стор. 1)

Промовляючи в Лондоні на конференції лейбористів, британський прем'єр-міністер Тоні Блейр заявив, що британці разом з Еспанією оплакують загиблих. Т. Блейр сказав:„Напади в Мадриді засвідчили появу нового типу війни. Кожне покоління має свої війни. Покоління мого батька зростало, воюючи проти нацистів у Другій світовій війні. Моє покоління росло на тлі холодної війни – і вона, на щастя, теж закінчилася. Але це – нова війна, війна незвичайна, бо її ведуть небезпечні фанатики. Він додав, що міжнародна спільнота зробить все необхідне, аби подолати те зло.

Американський секретар Державного департаменту з питань внутрішньої безпеки Том Рідж пообіцяв, що Еспанія може покладатися на своїх союзників у справі притягнення до відповідальности організаторів бомбових нападів у Мадриді.

Оскільки уряд Еспанії вважав ймовірнішою версію про те, що вибухи в потягах були здійснені баскською терористичною організацією ЕТА, тому не був схильний довіряти заяві ісламістів, яку отримала редакція лондонської арабомовної газети „Аль-Кудс аль-Арабі" – про те, що відповідальність за вибух бере на себе пов'язана з „Аль-Кайдою" терористична група.

У відповідь на підозри в причетності до вибухів, представники басків звинуватили Г. М. Азнара в тому, що він „свідомо обманює". Арнальдо Ортеґа, провідник сепаратистської баскської політичної партії „Батасуна", поставленої поза законом і, як вважають, пов'язаної з ЕТА, заявив, що не вірить в те, що за вибухами стоїть саме це угруповання, і поклав відповідальність за напади на, як він сказав, „арабський опір" – мовляв, ісламісти мстяться Еспанії за її участь в антисадамівській коаліції в Іраку на чолі з США.

Аналітики завважують, що ці напади є маштабнішими, ніж будь-які акції, які ЕТА організовувала будь-коли в минулому. З початку збройної боротьби ЕТА за незалежність Країни Басків у 1968 році загинуло близько 850 людей.

Терористичні акції в Мадриді сталися напередодні призначених на 14 березня парляментських виборів в Еспанії. Політичні сили країни заявили про припинення передвиборчої кампанії.

Соціялістична партія в неділю, 14 березня, здобула впевнену перемогу на загальних виборах до парляменту. Перемога партії під проводом 43-річного адвоката Гозе Луїза Родріґеса Запатеро була несподіваною. Соціялістична партія перемогла після того, як виборці відвернулися від уряду через те, як правляча партія реагувала на вибух у Мадриді.

Генеральний секретар партії соціялістів Гозе Луїз Родріґес Запатеро стає прем'єр-міністром.

Вибори проходили в непростій обстановці. Політичні партії скасували виборчі кампанії, але не вибори. Проте саме ситуацією в країні спостерігачі пояснюють надзвичайно високу явку виборців. Понад 77 відсотків еспанців, які мають право голосу, прийшли 14 березня до виборчих урн.

Особливої критики уряд зазнав з приводу перебігу розслідування вибухів у Мадриді. Кабінет міністрів наполягав, що до акції причетні баскські сепаратисти з угрупування ЕТА, – тоді як з'являється дедалі більше ознак, які вказують на мережу „Аль-Кайда".

Тепер уряд, який підтримав очолювану США війну в Іраку, попри масове невдоволення громадськости, змушений залишити владні позиції через поразку на виборах.

Перед недільним голосуванням Г. Запатеро висловився проти підтримки Еспанією конфлікту в Іраку. Також він зазначив, що може намагатися вивести з Іраку еспанські війська, які зараз перебувають в тій країні.

Вояків буде виведено, якщо в Іраку не відбудеться жодних змін до 30 червня – кінцевої дати, встановленої для переходу до самоврядування.

Г. Запатеро сказав: „Такі війни, як іракська, породжують лише ненависть, насильство і поширюють терор".

16 березня у Вашінґтоні Президент Джордж Буш, відповідаючи на заяву новообраного прем'єр-міністра Еспанії, наголосив, що війна проти тероризму, включно з війною в Іраку, по суті – це війна між добром і злом, і закликав провідників інших країн коаліції не виводити свої війська з Іраку.

Х. В. –Ф

Патріотизм: слово і діло української влади

Коли в Україні, в її політичному чи економічному житті, не стається ніяких особливо яскравих подій, котрі притягають до себе загальну увагу, то цей час найкраще надається для охоплення цілісної картини суспільного буття, з усіма її негативами і позитивами. З цих міркувань ми пропонуємо нашим читачам оглядову аналітичну статтю Олександра Палія, вміщену в інтернет-газеті „Українська правда" у вівторок, 16 березня.

Не так давно Президент Леонід Кучма виявив оригінальне бачення патріотизму: „Зберегти суспільний спокій... – ось у чому полягає істинний патріотизм сучасної доби". Тож не дивно, що виходячи з цього стратегічного визначення, „координатор" парляментської більшости Степан Гавриш назвав демократичну опозицію „антиукраїнською".

Між тим грішки української опозиції щодо патріотизму (бажання поскаржитися західнім дядечкам, щоб ті покритикували місцеву „шпану") неспівмірні з послідовною антипатріотичною політикою влади.

Ніхто інший, як нинішня влада проштовхує ратифікацію в парляменті ганебної угоди про Єдиний економічний простір, за результатами якої стратегічні життєво важливі рішення щодо економіки України будуть ухвалюватися в Москві.

І це при тому, що Україна зовсім нещодавно, під час конфлікту навколо Тузли, чула від глави кремлівської адміністрації погрозу бомбою.

І це при тому, що жодна держава, яка має хоч йоту самоповаги, не припуститься такої ганьби – добровільно дати комусь вирішувати свої справи.

І це при тому, що є незаперечний історичний факт – 350 років тому поневолення України, в результаті якого країна майже перейшла межу загибелі, починалося саме з невеличких поступок суверенітетом з боку Богдана Хмельницького.

І це при тому, що саме тоді, коли Україна перебувала в „єдиному евразійському просторі", десятки мільйонів українців було цілеспрямовано винищено, і Україна як народ і держава тільки чудом лишилася живою.

Однак, українська влада має власне розуміння патріотизму. Українська влада добре замацала це слово, як і багато інших вартісних для українців понять. Як відзначив ще „вождь пролетарской революции", найкраще вбити справу (у даному випадку – справу державности можна зсередини, через участь у її нібито „реалізації". Цим влада успішно й займається сьогодні.

Чого досягнула влада для себе, видно неозброєним оком. А чого досягнула для України?

За даними Державного Комітету статистики, середня заробітна платня в Україні становила в листопаді 2003 року 490 гривень, або ж 91 доляр. Порівняймо це з досягненнями країн Східньої Европи. Економічні умови України й Польщі на початку 1990-их були приблизно однаковими. 12 років тому поляки масово скуповували українські товари. Однак сьогодні в Польщі середня платня – 500 дол. У Чехії – 347 дол., в Угорщині – 300.

У Прибалтиці, яка, як і Україна, була в СССР, середня платня в Латвії – 272 дол. в Литві – 278, в Естонії – аж 351 дол.

При цьому країни Балтії відразу після здобуття незалежности перебували в гірших умовах, ніж Україна, бо не мали власної великої промисловости та жодних природних ресурсів, а транспортні можливості Литви, Латвії й Естонії довгий час були паралізовані внаслідок бльокади з боку СРСР, а пізніше – Росії.

Чому українці мають так мало у порівнянні навіть з цими колишніми соціялістичними державами, не кажучи вже про країни Заходу? Адже мільйони громадян України працюють на Заході набагато більше й тяжче, ніж місцеві мешканці.

Відповідь „клясична": українці мають те, що мають. А решту у них вкрадено.

Посткомуністичну владу в 1989-1990 було припинено в Східній Европі, в 1991 році – в державах Балтії. Сьогодні ми бачимо досягнення цих країн.

Мільйони українців в тяжких умовах працюють вдома і за кордоном, однак всі результати їхньої праці були зруйновані клептоманським стилем управління.

Нині люди у всьому світі користаються комп'ютерами. На Заході Бил Ґейтс, завдяки своєму програмному забезпеченню заробив свої мільярди.

В Україні олігархи теж мають мільярди. Однак їхні великі гроші пливуть від вирубування лісів та привласнення власности, набутої не ними. Тому великий капітал поводиться як „временщик", мало вкладаючи інвестицій в економіку держави й вивозячи кошти за кордон.

Все, що зроблено доброго в економіці України, зроблено всупереч владі, а не завдяки їй. Фактично, всі досягнення часів незалежности здійснено руками простих трудівників, дрібним і середнім підприємництвом.

Однак, саме прості трудівники, а також середнє та дрібне підприємництво перебуває під найбільшим тиском з боку корумпованого державного механізму та монополістичного капіталу. Саме ці продуктивні маси населення не можуть покищо вступитися за себе, тож найбільше потерпають від корупційного тягаря.

Нині влада вихваляється 5-8-відсотковим зростанням економіки на рік. Але воно відбувається в умовах , коли корупція поглинає колосальні ресурси, а мільйони осіб працездатного віку емігрують за кордон. Якщо ж в Україні буде придушена корупція й хабарництво, створено сприятливі умови для підприємництва, то справді можна прогнозувати, що темпи зростання української економіки поб'ють чимало рекордів.

У привітанні з приводу Дня захисника Вітчизни (23 лютого) Л. Кучма заявив: „Як назвати таких, з дозволу сказати, „патріотів", які з паплюження своєї країни по всіх світах зробили собі ремесло, причому досить прибуткове? А інші лжепатріоти так люблять рідну неньку, що готові задушити її у своїх патологічних обіймах".

Однак насправді опозиція не здатна так дискредитувати українську владу і державу, як це робить сама нинішня українська влада своїми власними діями. Новій владі доведеться докладати величезних зусиль, щоб виправити ситуацію та повернути повагу до закону та державних інституцій.

10 років тому Л. Кучма переміг на виборах під гаслами боротьби з „товстими котами" (корупціонерами та хабарниками). Однак, з того часу ці „коти" розтовстіли до неможливого, а заарештовують чи судять їх де завгодно – в Панамі, Швайцарії, Німеччині, Америці – тільки не в Україні.

Якби президент справді хотів боротися з корупцією, ефективним методом міг би стати його терміновий наказ великій (якщо не більшій) частині свого оточення, органів влади в центрі й на місцях періодично і сильно бити головою об стіну. І так – аж до повної перемоги над корупцією.

В Україні більше половини економіки перебуває в тіні. Це означає, що одним лише виведенням її на світло можна чи не удвічі збільшити соціяльні виплати населенню.

Оптимізувавши роздутий державний апарат та переспрямувавши кошти, що йдуть на хабарництво, ці виплати можна вже потроїти. Це елементарна аритметика, на шляху застосування якої стоять інтереси впливових, але все ж таки поодиноких осіб. Вузький приватний інтерес перемагає суспільний, за прямого потурання влади.

Населенню зовсім не з опозиційних ЗМІ, але на власній шкірі відомі кричущі факти несправедливости – у судах, міліції, інших державних органах. З грошима чи зв'язками можна обійти будь-який закон.

Є, звичайно, й певні позитиви. Один найголовніших – стабілізування механізму державного управління та ліквідування загрози сепаратизму. Красиво й філігранно українська влада відвернула загрозу сепаратизму в Криму (є чому повчитися й росіянам, і грузинам). Однак, останнім часом навколовладні угруповання нівелюють це поодиноке досягнення влади, вносячи свари між регіонами та етнічними групами України.

Пропрезидентські (тобто майже всі) телевізійні канали фактично ведуть антидержавну політику, підважуючи найголовніший національний інтерес – дотримання єдности держави. Також провідні національні канали закладають бомбу уповільненої дії під майбутнє держави, відроджуючи й культивуючи традиційні совєтські антизахідні та антиевропейські стереотипи.

І все ж в Україні головне питання полягає не стільки в системі влади, скільки в її кадровому наповненні. У державах з нестабільними політичними системами часто саме діячі, що відчувають відповідальність за долю країни, користуючись своїми значними повноваженнями, спричиняли суб'єктивний вплив на процеси в державах, запроваджували життєздатні механізми, багато з яких діють і досі. Якби в Туреччині свого часу не було Ататюрка, або якби на його місці був банальний хабарник, то, напевно, не було б і нинішньої Туреччини. Це стосується й багатьох країн колишнього СССР, де будівництво націй і держав відбувалося в значно гірших початкових умовах, ніж в Україні.

Таким чином, навіть у випадку перемоги на загальних виборах кандидата від демократичних сил, існування корупційної системи влади в Україні може бути продовжено ще мінімум на два роки, до чергових парляментських виборів в Україні.

Україна знову втрачатиме час. А його й так обмаль. Для України існує потреба радикально пришвидшити ліквідування вкрай неефективних і згубних корупційних механізмів управління економікою та політикою, які дискредитують державу, народ, зменшують життєздатність країни, ганьблять державу перед світом. Саме в ліквідуванні перешкод на шляху вільного розвитку України полягає справжній патріотизм.

Президент Л.Кучма вважає, що патріотизм – це „зберегти суспільний спокій". А що, коли це – спокій цвинтаря?

Набагато легше говорити про патріотизм, аніж зробити патріотичний вчинок – поступитися своїми інтересами та інтересами свого оточення задля блага країни і її народу.

„Українські дні у Вашінґтоні"

ВАШІНҐТОН. – В рамках програм для підготування до президентських та конґресових виборів у США, УНІС організує „Українські дні у Вашінґтоні" 24–25 березня 2004 року. Ціль „Українських днів" – нав'язати кращі контакти між українською громадою США та членами Конгресу і Сенату, а також донести до них питання, які цікавлять нашу громаду.

Програма „Українських днів" складатиметься з декількох заходів. Вранці 24 березня УНІС організує презентації представників Уряду США та недержавних організацій (НДО), буде обговорення питань, які цікавлять громаду: закордонна допомога США Україні, статус постійних нормальних торговельних взаємин (ПНТВ) між Україною та США, як також і загальний контекст українсько-американських стосунків. Ввечері 24 березня в посольстві України відбудеться прийняття, на якому учасники „Українських днів" матимуть можливість познайомитися і поспілкуватися з українськими дипломатами.

25 березня, в кімнаті B-354, Rayburn House Office Building, відбудеться сніданок з членами Конгресового Кокусу (КУК). Представники КУК обговорюватимуть питання відзначення в США українського Голодомору-геноциду 1932–1933 року, а також побудови пам'ятника жертвам цієї страшної події в історії України у Вашінґтоні, надання федеральної хартії Організації Українських Американських Ветеранів, питання закордонної допомоги США Україні та статусу постійних нормальних торговельних взаємин між Україною та США, як і питання загальних взаємин між Україною та США, з особливою увагою до президентських виборів в Україні в жовтні ц. р.

Протягом цих двох днів представники громади матимуть засідання з відповідальними діячами у Палаті представників та Сенаті, щоб донести до них питання, які турбують громаду, та налагодити кращі зв'язки з їхніми бюрами. Необхідним є долучити наші молодші покоління до активного громадського життя, щоб забезпечити наше існування як активної частини американського суспільства, а також можливість боротися за дальший економічний та демократичний розвиток в Україні.

За точнішими інформаціями (і щоб замовити готель), просимо звертатися до Української Національної Інформаційної Служби (УНІС) на телефон: (202) 547-0018 чи електронною поштою за адресою unis@ucca.org.

УНІС

За більше вирозуміння

Коли „Свобода" на початку 1990-их років стала вживати – ще несміло, невпевнено – термін „діяспора", то редакція діставала багато несхвальних читацьких відгуків. Діяспора, – писали до нас, – це щось вже вросле в американський ґрунт, вже досить відірване від рідної землі, тобто якоюсь мірою вже самостійна структура. Мовляв, ми не діяспора, а вимушена історичними обставинами еміґрація. Ми чекали, як сонця в небі, незалежної Української держави, поза нею себе не мислили, тим більше не мислимо тепер, коли вона стала реальністю. Ми завжди почувалися і далі почуваємося громадою, духовним об'єднанням усіх осіб, котрі шанують своє українство.

І все ж ми є тим і тим водночас – ми є діяспора, „самостійна структура", і громада, яка має за собою довгу і славну історію на прибраній батьківщині, але при цьому не втратила духовного зв'язку з землею батьків, дідів і прадідів. Щодо матеріяльного еквіваленту цього зв'язку, то про це скажуть тільки майбутні історичні дослідження. Одне є безсумнівним: на таку книжку, котра б подала самі лише голі факти допомоги Україні з боку американських та канадських українців – грішми, ліками, книжками – в усій українській державі не знайдеться досить паперу, бо з тих фактів можна б скласти ще одні Кордільєри чи ще одні Карпати. Треба лише переглянути сторінки „Свободи", щоб це зрозуміти.

Тому ми не підтримуємо тих окремих авторів в Україні і в нашому власному середовищі, котрі в мисленні і в діяльності західньої української діяспори бачать тільки недотягнення і недоліки, котрі на підставі окремих і часто несуттєвих прикладів пробують звести всю нашу діяльність до неґативних узагальнень. Вони відкидають адресовану Україні критику: мовляв, ніхто в діяспорі не розуміється в сучасному житті і проблемах українського суспільства. Ніколи нами не керувало бажання тільки критикувати Україну, або тільки хвалити, а керувало щире прагнення знати, якою вона є в реальності, і допомагати змінити цю реальність у кращий бік. Ми віримо, що це можливе і що це неминуче станеться.

Ми своє робили і робимо з веління совісти, з нашої духовної снаги, заплідненої феноменально незнищенним українством. Робимо стільки, скільки можемо – не більше, але й не менше. Певна річ, нас тішить, що в сьогоднішній Україні термін „західня українська діяпора" вживається на кожному кроці і без неґативних інтонацій, принаймні без колишніх означень – „недобитки", „буржуазні націоналісти", „люті вороги українського народу". Але ще більше нас тішило б, якби обидві сторони, Україна і діяспора, легше брали одна одну – спокійніше, зичливіше, об'єктивніше.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тих, що їх не було

У рідній „Свободі" вичитавши перед двома тижнями, що в неділю, 14 березня, старшина Пластового загону „Червона Калина" закликає усіх своїх членів, популярно званих „братчиками", прийти на Службу Божу в Ню-Йорку, – як поминальну, за усіх померлих своїх членів, вирішила і я, знаючи їх багато зі свого пластування, спільно помолитися. Бо ж члени цього куреня відомі були завжди зі своєї високопатріотичної настанови та винятковоï діяльности.

Яке було, однак, моє здивування, коли побачила у церкві таку скромну кількість членів цього куреня – три короткі перші ряди сивоголових пластунів. Попереду виднів курінний прапор, що його тримав одинокий, якого бачила, молодий віком пластун в однострої. Це все? На особливій своєю інтенцією Службі Божій? Три короткі ряди сивоголових і один молодий з прапором?

І перед моїми очами, замість молитви, проходили спомини, проходили обличчя членів славного історичного куреня – ті, що загинули у воєнній завірюсі, ті, що стали на їхньому місці після закінчення Другої світової війни, вже тут, на нових місцях поселення, та принесли заслужену славу цьому куреневі своєю громадською та пластовою діяльністю і належали до провідних одиниць в громаді і в Пласті.

Десь проходили у думках паки і паки десятки так добре відомих прізвищ – тих, що записані чітко у історії визвольних змагань, як члени цього славного з'єднання: два брати Бандери, Олекса Гасин, Осип Грицак, Іван Малюца і Ярема Савчинський, Степан Чехут та ряд інших відомих мені з історії і з пластових книжок про тих, що загинули як жертви воєнних лихоліть.

За них, в першу чергу, мали цієї неділі молитися їхні побратими з куреня, а з ними ми усі, кому ці прізвища були так добре відомі. Але не тільки за них. Та ж після цих героїв ціла плеяда активних у Пласті та громаді членів цього куреня вже відійшла у „кращий світ".

Десь виринали із споминів про ще недавні роки спільної пластової і громадської праці ті відомі в нашій американсько-українській спільноті постаті, з якими довелося стільки спільного пережити. Ось Славко Падох, що переконав мене перебрати після нього провід Пласту в США, ось Едвард Козак – незрівняний мистець і гуморист, що притягнув мене до співпраці у гумористичному журналі „Лис Микита", ось Ярослав Рак, званий „Мортиком", з яким довелося пережити досі найбільшу трагічну подію у нашому Пласті – утоплення шістьох юнаків біля Чикаґо. Ось Славко Бойдуник, з якими ми їхали купувати „Вовчу Тропу", що сьогодні далі є однією з найкращих пластових осель, ось Тиміш Білостоцький, що приступив до спільної опіки над українською молоддю, яка служила у протилетунській обороні у Другій світовій війні. Кожний із них – це частинка життя не лише мого, але і загально-пластового, кожен із них – незабутня постать, за яку слід змовити не одне „Отче наш".

Ті, що стояли в церкві св. Юра у трьох рядах, перебрали естафету пластової і громадської праці. Але чому їх так мало? Чи справді тільки вони залишилися? Ні, я знаю, що їх куди більше – однак, сьогоднішня настанова до громадської праці молодших віком чомусь не вимагає співучасти. І це не лише у Богослужбі в пам'ять друзів. Таке мале число являється на різні імпрези, таке мале число було на останніх зборах Пластової станиці в Ню-Йорку, таке мале число бачимо на ряді культурних імпрез.

Повна думок і споминів, я дивилася на жменьку сивоголових вірних членів куреня „Червоної калини" і питалася сама себе: „А де ті, що мають прийти на місце оцієї жменьки?".

О–КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Як там тепер, в Україні?

Здавалося б, закордонним українцям не бракує різних турбот в місцях їхнього поселення, але вони усе ж найвагомішу частку своїх зацікавлень і тривог присвячують Україні. Кілька листів від земляків надіслав до редакції **Михайло Семенець** з Гемліну, Н. Й. З його рідного села Плешканів на Черкащині пишуть, що село порожніє і тепер вже 35 хат стоять порожні. Зі зростанням нестатків ростуть крадіжки, фарму охороняють вояки спеціяльного підрозділу міліції, чого раніше в селі не бувало. З Керелівки на Черкащині до нього написав Сергій Ткаченко про те, що сільська молодь подалася на заробітки до Італії, зокрема вчителі, а також обидві паніматки.

Роман Колісник з Торонто переслав статтю з „Української думки" львівського професора Василя Лизанчука „Зупинімо варваризацію інформаційного простору в Україні", автор якої виступає проти засилля Росії в українських засобах масової інформації. Водночас в численних публікаціях, зокрема й за межами України, триває виправдання злочинної політики Кремля щодо України.

На це звертає увагу **З. Лев Мельник** з Сінсінаті, Огайо, який переслав статтю такого змісту з „Вол-стріт Джорнел", а **Іван Даниленко** з Сомервилу, Н. Дж., переслав замітку з газети „Філядельфія Інквайр", у якій говориться, що В. Путін назвав розпад СССР національною трагедією. І. Даниленко додав до публікації свій коментар.

Євгенія Ковальська з Луїсвілу, Кольорадо, прочитала в місцевій пресі про повернення майна колишнім його власникам в Афганістані, і з цього приводу пише: „Багато з нас залишили маєтки, котрі пропали і ніхто не дістав відшкодування".

Іван Ільків з Вайтингу, Н. Дж., в статті „Ще про пляномірний геноцид України" переглядає злочини Російської імперії проти України в історичній ретроспективі.

Ярослав Стех з Канади в статті „Наша національна повинність і наші завдання та обов'язки" розглядає ряд питань з приводу підготування до наступних виборів в Україні.

З. Лев Мельник прислав також статтю Євгена Вербила з „Українського слова" – „Фашисти в Україні, де і хто вони?", в якій йде мова про ситуацію довкола газети „Сільські вісті" після появи у ній антисемітської статті В. Яременка. Цій проблемі присвятила свого листа і **Катерина Рубан** з Лонґ Велі, Н. Дж., яка вважає, що публікація статті не повинна бути причиною переслідування усієї газети.

Даґлас Кавулич з Канади переслав два вірші Павла Мамалиги з України, який протестує проте антидемократичних дій нинішнього уряду. **Михайло Пилипчук** з Ню-Йорку в листі обстоює вживання літери „ґ" як символу української гривні, що й сталося („Свобода", ч,. 11).

Добірку публікацій різного часу про події українського життя надіслав **Осип Панчишин** з Чикаго.

Адольф Гладилович з Монреалю вже вдруге нагадує, що державні акти 22 січня 1918 і 1919 років не проголошувалися на Софіївській площі Києва, як вважає Богдан Кандюк („Свобода", ч. 7), а у великій залі Центральної Ради. Про це А. Гладилович писав у „Свободі" 12 березня 1999 року.

У поетичній формі висловили своє ставлення до проблем України Семен Качанівський (вірш „Ще не вмер. Лист Л. Кучмі від пенсіонера" та „Нова надія") , які переслав **Леонід Царик** з Фрідонії, Н. Й., і Галина Антонюк-Протас у трьох віршах.

Микола Горішній відгукнувся на прихід весни віршем „Весна", в якому пише: „Воскресла радісно земля, аби діла хвалити Божі". М. Горішній прислав також вірші „Великодній спомин" і „Дзвонять дзвони великодні", а також лист про те, що в новому „Альманасі УНСоюзу" бракує споминів засновників УНСоюзу.

Лев Боднар з Чикаго надіслав текст свого виступу від 19 лютого у радіопрограмі „Українська вечірня трибуна", в якому доводить, що продаж банку „Пеність" був помилкою.

Замість бенкетувати, вчімося в Поета любити Україну

Завжди з увагою читаю статті, часто аналітичні, в „Свободі". До них належать і статті журналіста Ростислава Хом'яка; знаємо його як культурну людину, доброго журналіста, діяльного громадянина.

На жаль, його пропозиція відзначати роковини Т. Шевченка бенкетами ніяк не підтверджує нашої високої оцінки його публіцистичної діяльности. Треба взяти до уваги два преважливі моменти: перший – це багатство Шевченкової творчости, зрозуміло, не чисельне; тут не йдеться про кількість заповнених ним сторінок, а про духову скарбницю, яку нам лишив Шевченко, який своєю творчістю зформував нас як націю. Як відомо, совєтський режим допускав тільки свій образ Шевченка, як „революційного демократа" із своїми „виправленнями" його творів і замітками, що поет „не розумів" дечого, тому й йшов саме так...

Не нам дано виправляти Шевченка. Нам треба день у день вчитися у нього. Тож з багатющої скарбниці його треба черпати знання, чистоту почувань, глибину любови, силу духа, пізнання правди, добра і краси. Адже Шевченко – один із тих світочів, що втілює у своїй творчості ці первні. Кортить навести метафоричний образ, поданий свого часу Юрієм Шевельовим щодо дослідження Шевченкової творчости: лежить ґулівер непорушно, а зграя ліліпутів досліджує його, ретельно вимірюючи його могутнє тіло...

Другий момент, який суперечить пропонованому бенкетуванню – це сам панівний настрій нашого суспільства тут, у діяспорі: під цю пору цей настрій визначається глибокою стурбованістю, зажурою; ми ж свідомі того, що Україна тепер у смертельній небезпеці. Є це не лише тривала загроза від північного сусіда, а теж і з боку внутрішньої „п'ятої колони", що складається з представників колишнього інтернаціоналу, з великого числа байдужих членів суспільства, мас без духового начала, живих ідеалів, з перевертнів, створених попереднім режимом. Ми живемо в свідомості того, що саме цього року доведеться нашій рідній країні, яка колись „спливала молоком і медом", була „житницею Европи", перейти Рубікон, вирішити дилему: to be or not to be. Яка ж нелюдська напруга потрібна самій істоті нації, до якої ми належимо, щоб не здатися, щоб перемогти. І ось у цей час хтось із нашого гурту, в діяспорі, закликає до бенкету та ще нібито в ім'я прослави Т. Шевченка. Адже це був би „бенкет у час чуми".

Добре, що цього саме року припадає Великодній піст на той самий час за обома календарями; тож чи не варто було б нам усім присвятити наші великопостні роздуми саме Шевченкові як надхненникові нації, адже ми оті „ненароджені" – за його земного життя – земляки.

Н. Пазуняк,
Філядельфія

Подаруйте передплату

Львівський територіяльний фонд соціяльного захисту і реабілітації сліпих – „Фонд Брайля" є громадською, неприбутковою організацією сліпих, яка займається соціяльним захистом інвалідів по зору за рахунок пожертвувань підприємств, організацій та установ. Правління „Фонду Брайля" просить виявити доброчинне спонзорство пожертвування, щоб ми діставати один примірник газети „Свобода".

Наша адреса: вул. Яна Жижки, 4/5, „Фонд Брайля", Львів, 79008 Ukraine.

С. Кузнецов,
голова правління, Львів

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДО 110-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

125-ий Відділ УНСоюзу – Сестрицтво Пресвятої Богородиці, Чикаґо. (З „Пропам'ятної книги УНСоюзу", 1936 рік).

Члени танцювального гуртка 94-го Відділу УНСоюзу в Гемтремку, Миш., з учителем Іваном Іванчуком. 1929 рік.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ПІВНІЧНОГО НЬЮ ДЖЕРЗІ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в п'ятницю, 2 квітня 2004 р., о год. 2-ій по пол.
в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу
2200 Route 10, Parsippany, NJ

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делеґати та по два делеґати наступних відділів:

25, 27, 37, 42, 70, 76, 133, 134, 142, 170, 171, 172, 214, 234, 286, 287, 322, 340.

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

СТЕФАН КАЧАРАЙ – Президент УНС
РОМА ЛІСОВИЧ – Касир УНС
ХРИСТИНА Е. КОЗАК – Головний секретар УНС
ЄВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ – Радний УНС

За Управу Округи:
Євген Осціславський – голова
Почесні голови Округи:
Володимир Білик, Іван Хомко

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ КОННЕКТИКАТ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 3-го квітня 2004 р., о год. 3-ій по пол.

в приміщенні Українського Народого Дому
961 Wethersfield Ave., Hartford, CT

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делеґати та по два делеґати від наступних відділів:

12, 59, 67, 253, 254, 277, 350, 387, 414

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

ХРИСТИНА Е. КОЗАК – Головний секретар УНСоюзу

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Ігор Гайда, голова округи • **Мирон Кузьо**, заступник голови округи
Степан Тарасюк, секретар • **Тарас Сливінський**, касир

На місцевому рівні – „шафа грає“

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – Розчарування, невдоволення, навіть розпач, які межують з ненавистю, помічаю в нашому „старому краю“, коли повертаюсь сюди з „нового“ – з України (вона ж щойно цього року має стати „тінейджером“ – тринадцятирічною державою). Ой і ох! Не така вона, та Україна, на яку так чекали наші предки, ми і наші діти, вивчаючи історію в гімназіях, суботніх школах і в молодечих організаціях. Чогось наша славна діяспора зажурилася – хочеться заспівати, йдучи по Другій авеню або Чикаґо-авеню, або стоячи в черзі в рочестерській кредитівці.

Та й листи до редакцій діяспорних видань віддзеркалюють це розчарування і злість, хоч частогусто автори листів будують свої арґументи – про те, як погано в Україні – на базі прочитаного, заслуханого, або на базі якоїсь окремої події, яка спіткала автора. Але що цікаво – ці ж критики не ставлять ситуацію в Україні в контекст подій у світі і не звертають увагу на такі ж і гірші приклади неполадків в наших рідних Сполучених Штатах – всього того, що діється навколо нас.

Це й спонукало редактора київської англомовної газети „Kyiv Post“ Андрія Сливку написати гостре звернення до української діяспори (він, до речі, сам з неї вийшов), в якому закликав братів-діяспорників перестати фантазувати про Україну і дивитись на неї реально. Замість нарікань, він пропонує діяспорникам у США, Канаді, Австралії включатись в якісь конкретні проєкти, що мають на меті економічний розвиток в Україні. („Kyiv Post“, 18 лютого 2004 року).

Андрієві Сливці, як і іншим переселенцям з діяспори, вже просто набридли всі ці нарікання і недоброзичливі (та навіть ненависні) критичні завваги. Бо насправді нині в Україні не так погано живеться, насправді Україна розвивається, насправді політична система утверджується швидшими темпами, ніж вона утверджувалася в таких демократіях, як Велика Британія чи Німеччина, чи Канада. Я часто згадую виступи двох американських членів Конґресу – сенатора Пола Сарбейнса і конґресмена Стені Гоєра, які на відзначенні п'ятої річниці незалежности України у Вашінґтоні доводили, що п'ять років після проголошення своєї незалежности Сполучені Штати знаходились у значно гіршій ситуації, ніж Україна. Те саме можна сказати і про тринадцяті річниці обидвох держав. (Наприклад, тоді Сполученим Штатам бракувало грошей на збройні сили, на сплату боргів, пов'язаних з війною проти Великої Британії. Щойно 15 років після проголошення незалежности уряд запровадив дуже непопулярний акцизний податок на виробництво алькоголю, а в той час тільки в лісах західньої Пенсильванії нараховували п'ять тисяч підпільних самогонних „апаратів“, яких власники не хотіли платити акцизу молодій державі, стріляли в податківців. На боротьбу з самогонниками федеральний уряд виставив 13-тисячну армію. Все це гарно описує американський історик Джеральд Карсон у своїй книжці „The Social History of Bourbon“, Ню-Йорк, 1963 рік).

В Україні акциз на алкоголь діє вже з вісім років і через певний час уряд удосконалює акцизні марки сучасною технологією, бо фальшивок не бракує, як і не бракує домашнього самогону, без будь-яких податкових марок. А що в нашому „старому краю“? Цими днями в американській столиці податківці серйозно покарали корейського крамаря, який продавав сигарки без акцизних марок.

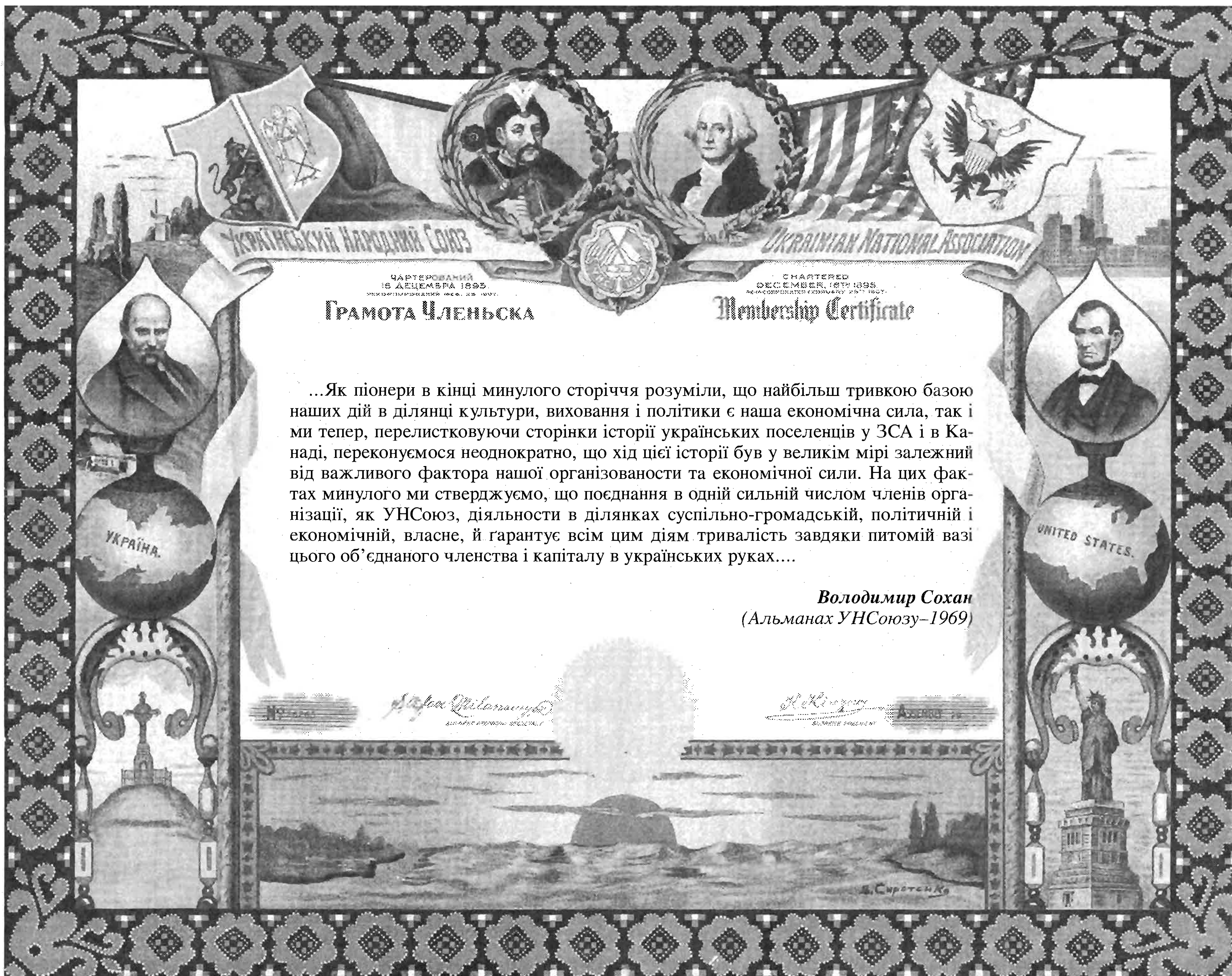
Про неполадки в Україні можна писати цілі томи. Можна заповнювати усі шпальти „Свободи“. Але тут буде одна проблема: не буде місця на позитивні аспекти розвитку „підлітка“, який називається Україна. А такі є. Чимало їх. І коли „Свобода“ кожного тижня закликає своїх читачів „Пам'ятаймо про Україну“, то й ті позитиви треба пам'ятати.

Покійний американський політик Томас „Тіп“ О'Нілл дійшов до верхів федеральної політики, але часто повторював, що вся політика є місцева; місцеві питання керують ґльобальними рішеннями. А в Україні – попри усі неполадки на державному рівні – місцева політика поволі розвивається. І то всупереч хитанням і нерішучості на державному рівні, включаючи Верховну Раду. Київ досі не розв'язав усіх питань місцевого самоврядування. (Ще не забулись совєтські нагінки на прояви місцевої ініціятиви, а серед державних керівників все ще є чимало тих, які поборювали місцеву ініціятиву від імені Совєтського Союзу і його монопольної партії).

Тим часом в галузі місцевого самоврядування в Україні можна помітити просто революційні паростки. Кілька років тому, історичний Кам'янець-Подільський почав виставляти проєкт міського бюджету на своїй веб-сторінці в Інтернеті. Громадяни читали його і писали свої коментарі, поради. Міська рада їх розглядала і деякі з них брала на шліфування остаточного бюджету. Чи це не революція – в країні, де ще недавно „офіційні особи“ нікому не показували плянів народних витрат?

Або подумаймо, що таке „автономна система огрівання“? Це „форнес“ у Вашій домівці, який вмикається і вимикається на сиґнал термостату. Через кожні кілька років вам доводиться видавати гроші на направу старого обігрівача або на купівлю нового. А в Україні це – новий феномен. Нові багатоповерхові будинки часто-густо реклямують свої „автономні“ системи. В Закарпатській області почали виробляти малі обігрівачі, пристосовані до помешкань. А в Городку (це на захід від

(Закінчення на стор. 19)

...Як піонери в кінці минулого сторіччя розуміли, що найбільш тривкою базою наших дій в ділянці культури, виховання і політики є наша економічна сила, так і ми тепер, перелистковуючи сторінки історії українських поселенців у ЗСА і в Канаді, переконуємося неоднократно, що хід цієї історії був у великім мірі залежний від важливого фактора нашої організованости та економічної сили. На цих фактах минулого ми стверджуємо, що поєднання в одній сильній числом членів організації, як УНСоюз, діяльности в ділянках суспільно-громадській, політичній і економічній, власне, й ґарантує всім цим діям тривалість завдяки питомій вазі цього об'єднаного членства і капіталу в українських руках....

Володимир Сохан
(Альманах УНСоюзу–1969)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відзначили 40-річчя Товариства українських сеньйорів

МАЯМІ, Фльорида. – 40-річчя Товариства українських сеньйорів відзначено 25 січня в парафіяльній залі УКЦ. Урочистість відкрив голова товариства Микола Ракуш, який попросив до слова заступника голови та фінансового секретаря Михайла Ковальчука. Доповідач висвітлив історію перших поселенців українського походження на Фльориді, створення організованого громадського життя, в тому числі Товариства українських сеньйорів. Ще в 1964 році в Маямі почало свою діяльність вищеназване товариство, першим головою якого був Іван Тимняк, а з 1982 року і до сьогодні керує товариством відомий підприємець, знаний громадський діяч Микола Ракуш.

Головне завдання товариства – нести моральну та матеріяльну допомогу українським родинам, спри-яти в оформленні урядових формальностей, діяти для добра нашої спільноти. В пляні товариства була побудова старечого дому, але з проголошенням незалежності України всі зусилля були скеровані на допомогу молодій державі.

На фото сидять зліва: Люся Візняк – фундатор Товариства, почесний член (має 102 р.), Михайло Ковальчук – заступник голови, фінансовий секретар, о. Іван Чировський, парох УКЦ, Микола Ракуш – голова товариства; стоять (зліва): Осип Зінкевич – голова видавництва „Смолоскип", Марія Венгльовська – член управи, Ірена Ракуш – референт суспільної опіки, Дмитро Таращук – голова Контрольної комісії.

Єва Сташків склала 20 тисяч дол. на Український інститут у Гарварді, 100 тисяч на стипендійний фонд СУА та ділянку землі для Товариства сеньйорів, яку продали за 200 тис. дол., Йосиф Базар залишив 10 тис. для Товариства та 62 тис. дол. на сиротинець сестер-Василіянок в Америці, Софія Левицька – 10 тис. дол. на УКЦ в Маямі та 40 тис. дол. на Український інститут у Гарварді, Анна Тимків – 10 тис. дол. на УКЦ в Маямі, Дмитро Житинський – 20 тис. дол. для Товариства сеньйорів. Петро та Емілія Кулики – 100 тис. дол. на Українські студії в Гарварді. Були пожертви й від інших. Сума всіх пожертв становить 450 тис. дол.

Фінансовий референт і касир Михайло Ковальчук вичерпно подав стан фінансового господарювання. Товариство призначило на допомогу школам в Україні 250 тис. дол. За ці гроші видано в Україні три томи „Хрестоматії української літератури" та „Історію України" Дмитра Дорошенка. Видавцями „Хрестоматії" були проф. Василь Якименко (Київ) та проф. Євген Федоренко (США).

Фінансова допомога від Товариства періодично надходить до УКЦ в Маямі, Українсько-американського клюбу і танцювального колективу в Маямі, до Фонду допомоги дітям Чорнобиля, на допомогу сиротам і старшим людям в Україні, до Інституту ім. Митрополита А. Шептицького в Отаві (50 тисяч дол.). Товариство підтримує зв'язок з Організацією репресованих і політичних в'язнів у Тернополі. Протягом десяти років туди вислано 40 пачок з одягом, взуттям, ліками. Референт суспільної опіки Ірина Ракуш з великою посвятою і співчуттям до потребуючих виконує цю працю. У збірці речей допомагають родини Тершаківців, Венгльовських, Гладких, Ковальчуків, Серни, Лужняків, Чировських, Жарських, Трачів, Таращуків, Кропів.

Товариство спонзорує стипендії для здібних студентів в Україні через видавництво „Смолоскип". Поодинокі члени є меценатами Українського інституту в Гарварді, „Української енциклопедії", багато є членами НТШ, меценатами Українського музею в Ню-Йорку, Вільного університету в Мюнхені, будинку Посольства України в США, Світового Конґресу Українців.

Отже, історія Товариства українських сеньйорів у Маямі віддзеркалює довгий, плодотворний шлях, народжений любов'ю до рідного краю та народу. До цього урочистого дня Ірина Ракуш приготувала виставку, на якій були представлені архівні матеріяли багатогранної праці товариства, а також подяка від Міністерства освіти України, листи від стипендіятів, зворушливі слова подяки від потребуючих в Україні.

Гостем свята був Осип Зінкевич, який привітав сеньйорів з нагоди 40-річчя і подякував за численні пожертви на видавничу справу в Україні, спозорування здібних студентів через видавництво „Смолоскип". Хай вам щастить, наші сеньйори!

Ірина Дзюбинська

Чергова лекція в пам'ять д-ра В. Мацькова

ТОРОНТО, Канада. – 6 лютого в приміщенні ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто відбулася третя з черги доповідь у пошану св. п. д-ра Володимира Мацькова, визначного металурга та індустріяліста, колишнього голови Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка в Канаді (НТШ-К). Доповідь прочитав д-р Любомир Т. Романків з наукової лябораторії відомої комп'ютерної фірми „IBM" в Йорктавн-Гайтсі, штат Ню-Йорк. Попереднього дня д-р Л. Романків читав фахову доповідь на ту ж тему у відділі електричної та комп'ютерної інженерії Торонтського університету.

Вечір відкрила голова НТШ-К д-р Дарія Даревич, а програмою провадив д-р Марко Стех, референт імпрез. Д-р Любомир Романків вітав зокрема присутніх своїх вихованців, адже він – не тільки визначний вчений-винахідник, але й Начальний Пластун.

Захистивши у 1962 році в Масачусетському Інституті технології, докторську дисертацію в ділянці металурґії та матеріялознавства, невдовзі він запропонував принципово підстави гідрометалурґічного процесу для видобування цинку із сульфідів, що дозволило значно вдосконалити екологію виробництва. Відтак його запрошують в дослідні лябораторії фірми „IBM", де в короткому часі йому доручають очолити групу електрохеміків. Він вперше демонструє величезний потенціял електрохемії у електроніці, яка до того часу уважалася непридатною для тонких технологій. Сьогодні запрпоновані ним електрохемічні процеси відіграють одну з найважливіших ролей у мініятюризації магнітних, електронічних і мікромеханічних пристроїв, коли вони наближаються до майже молекулярних величин.

Д-р Р. Романків – автор 57 патентів, 120 опублікованих винаходів, 150 наукових праць, шести розділів у наукових монографіях. Він був ініціятором і організатором десяти міжнародних конференцій та редактором десяти наукових збірників у ділянках маґнітних матеріялів, процесів та пристроїв, а також застосувань електрохемії в електроніці. Серед значного числа наукових винагород перше місце займає золота Медаля Перкіна – найвище відзначення з боку товариств хемічних індустрій. Д-р Р. Романків є членом багатьох наукових товариств, поміж ними НТШ-А, яке відзначило його званням почесного члена. Він є теж членом Інженерної Академії Наук України.

Доповідь була доступною для ширшого кола слухачів і зосереджувалася над темі вдосконалення технології маґнітного записування у комп'ютерах. Д-р Романків ілюстрував численними прозірками технологічний поступ і ролю, яку відіграли його науковий та інженерний досвід.

Патенти Любомира Романкова полягали в тому, щоб знайти розв'зки для фундаментальних проблем електрофабрикації, тривимірних пристроїв на плоскій плитці (по англ: wafer). Ці методи знайшли ще багато й інших застосувань у мікроелектроніці. У висліді його праці величина конвенційних головок зменшилася на багато порядків, а це дозволило збільшити густоти запису інформації у десять тисяч разів. Ці головки нині значно менші за товщину людської волосинки. Вдалося зменшити величину дисків з 12 інчів до двох з половиною інчів, в той же час збільшуючи ємність диска у тисячу разів. Це уможливило виготовлення персональних та „lap-top"-комп'ютерів. Згодом Л. Романків винайшов спосіб поєднати маґнітно-опірний сенсор з раніше вдосконаленими ним головками, і це привело не тільки до вражаючого ущільнення інформації, але й до величезного прискорення її пошуку і прочитання. Комп'ютерні бібліотеки (сервери), з трильйонною ємністю інформацій та шаленою швидкістю їх пошуку, поєднані з надзвичайно швидким переданням інформацій склянними волокнами (optical fiber), опрацьованими фірмою „ATT", уможливили Інтернет, яким сьогодні користується увесь світ.

У своїй доповіді д-р Л. Романків висвітлив також фінансові аспекти нових електронічних технологій, які спричинили масове поширення комп'ютерів у приватних житлах, школах тощо. За понад 30-річний процес зменшення магнітних запам'ятувальних пристроїв їхня ємкість збільшилася з 10-мегабайтових плит 1980-их років до 100 плит 2000-их років, а вартість пам'яті за меґабайт зменшилася відповідно в тисячі разів. Коли ж порівняти з вартістю довготривалої пам'яті комп'ютерів 1960-их років, себто технологій без використання тонких плівок у головках, то зменшення вартости відбулося в мільйони разів. В цьому революційному технологічному досягненні є велика заслуга фірми „IBM" та особисто д-ра Л. Романкова. Зараз майже усі головки світові фірми створюють на підставі основоположних патентів групи д-ра Л. Романкова.

Високоавторитетний у своїй ділянці доповідач цікаво заторкнув тему майбутнього розвитку компю'терних технологій. Не припиниться потреба дальшого збільшення ємкости твердих плит і їхньої мініятюризації. Цифрова техніка перебирає ринок і стає досконалішою і дешевшою, ніж попередні аналогічні технології. Нинішні маґнетні головки базовані на шарах товщини більш-менш від тисячі до сто атомів. За наступних декілька років настане потреба виготовляти шари товщиною до десятків або й до кількох атомів. Тут вступить у свої права вже не клясична, а квантова фізика. Тому одним із завдань д-ра Л. Романкова є вишукувати найздібніших молодих вчених в ділянці електрохемії у провідних унівеситетах світу та допомагати їм у практичному застосуванні їхніх знань, який конче буде потребувати процес розвитку комп'ютерних технологій. У висліді нас чекають нові відкриття, про які ми сьогодні лише можемо мріяти.

Формальна частина вечора була закінчена жвавою дискусією на підставі цікавих запитань присутніх. Від імені родини покійного д-ра Мацькова його доньки подякували промовцеві за його визначну працю і жертвенність.

проф. **Марко Горбач**
заступник голови НТШ-К

scope travel inc
1605 Springfield Ave., Maplewood NJ 07040
973 378-8998 or 800 242-7267 or FAX 973 378-7903;
www.scopetravel.com *e-mail:scope@mycomcast.com*

Leading tour operator to Ukraine

Marijka Stadnycka Helbig

2004 SCOPE GROUP TOURS

LVIV and VIENNA

via Czech Airlines from Newark
12 Day Air/land all inclusiveTour
$1890 tw **WAITLIST ONLY**
Departure: ***April 25, 2004***

Fly to Kyiv and continue by plane to **Lviv (8)** a full week with relatives/friends, while staying in centrally located *George Hotel.* We return by plane to Kyiv with connections to **Vienna (4)** - lovely days of sightseeing, shopping and Austrian "Gemuetlichkeit".

STUDENT TOUR

via Malev Airlines **from New York JFK**
22 Day Air/land all inclusive Tour
includes 8-day ***Dnipro River Cruise***
Escort: Dr. Volodymyr Karpinich
$2680 tw
Departure: ***July 28, 2004***

From **Kyiv (3),** we continue on a **Dnipro Cruise (8).** Ports: Zaporizhia, Odesa and Sevastopol, with extensive sightseeing of Crimea; Bakhchysaraj, Chersonesus, Yalta, **Simferopol (1)** than we fly to **Lviv (4)** and continue on a 3-day bus tour of Karpaty; **Yaremche (2)** We return to Kyiv for a connecting flight to **Budapest (3).** *Plus: Kaniv, Iv. Frankivsk, Vorokhta, Kolomyja, Kamianets Podilskyj and Zarvanytsia.*

ALL OF UKRAINE

via Malev Airlines **from New York JFK**
15 Day Air/land all inclusive Tour
includes 8-day ***Dnipro River Cruise***
from $2355 tw
Departures: ***June 13, 2004 and Aug 11, 2004***

We begin this glorious tour in **Lviv (4)** from where we fly to Odesa to board *MS Rybalko*, the **Dnipro River Cruise (8)** for a lovely itinerary: Crimea-Sevastopol, Yalta, Bakhchysaraj, Chersonesus, Kherson, Dnipropetrovsk and Kyiv. An afternoon flight on Friday will take us to **Budapest (2)** for the final days of sightseeing and shopping.

EASTERN UKRAINE

via Malev Airlines **from New York JFK**
10 Day Air/land all inclusive Tour
$1980 tw
Departure: ***Aug 18, 2004***

An experience you should not miss: arrive in **Kyiv (2)** for a short orientation stay, and than continue by bus to **Poltava (2)** for the **Sorochynskyj Folk Fair** – the highlight of this tour. This "yarmarok" began over 200 years ago as a local bazaar and has become a drawing attraction not only to the surrounding counties, but to neighboring countries. We return to **Kyiv (3)** for **Independence Day Celebrations**, street concerts, parades and festivities. A **Budapest (2)** for sightseeing and shopping.
Optional: **Lviv** stay can be arranged on pre tour basis at additional cost.

RUSSIA plus HELSINKI

via Czech Airlines **from New York JFK**
10 Day Air/land all inclusive Tour
$2500 tw
Departure: ***May 27, 2004***
Escort: Dr. Volodymyr Karpinich

Arrive in **Moscow (3)** wonderful days to see the new Capital of Russia, Kremlin, Armoury and Red Square. Continue by first-class sleeper train to **St. Petersburg (3)** the "Venice of North", with unsurpassed Hermitage and Peterhof Palace. We continue on a overnight deluxe Cruise to **Helsinki (2)** our final destination

LVIV MUSIC FESTIVAL

via Aerosvit Airlines **from New York JFK**
12 Day Air/land all inclusive Tour
$1500 tw
Departures: ***May 21, 2004***

A wonderful time to be in **Lviv (8)** for the **10th Annual Music Festival**. A Bed and Breakfast basis at George Hotel provide superb central location for self exploration of Lviv and is walking distance to the Opera, the Philharmonic Hall, and Zankovetskoji Theater. You fly to **Kyiv (3)** since we must be in this capital of Ukraine when 15,000 chestnut trees are in full bloom!

WESTERN UKRAINE

via Czech Airlines **from Newark**
15 Day Air/land all inclusive Tour
$2300 tw
Departures: ***Jun 25, 2004 and July 30, 2004***

A comperehensive tour program in **Kyiv (4)** and than we fly to **Lviv (4)** where besides guided tour we have ample time for visit with family and friends. A 3-day bus tour to the Carpathian Mountains allows us to visit: Rohatyn, Ivano Frankivsk, **Yaremche (1),** Kolomyja, **Kamianets Podilskyj (1),** with a stop to Zarvanytsia before returning to **Lviv (2).** An overnight train ride takes us to **Budapest (2),** for final two days of sightseeing and gypsy revelry.

BEST OF UKRAINE

via Aerosvit Airlines **from New York JFK**
12 Day Air/land all inclusive Tour
$2270 tw
Departures: ***Jun 18, 2004 and Aug 20, 2004***

A Lovely combination – first we fly to **Lviv (5)** for sightseeing and excursions to Pochajiv and Olesko, we continue by plane to Crimea – **Yalta (3),** for extensive touring Bakhchysaraj, Chersonesus, Sevastopol and Simferopol – from where we fly to **Kyiv (3)** the Golden domed Capital of Ukraine.

UKRAINE, POLAND and HUNGARY

BEST BUY!!

via Malev Airlines **from New York**
12 Day Air/land all inclusive Tour **$1990 tw**
Departures: ***July 14, 2004 and Sep 8, 2004***

Arrive in **Kyiv (2)** the Golden Domed Capital of Ukraine and the cradle of Eastern European Christianity; continue by plane to **Lviv (3)** one of the Hapsburgs Capitals of the Austrian Empire. We continue by train by train to **Krakow (2),** the UNESCO preserved city square is the largest in Europe. We fly to **Budapest (3),** our final destination.

MOROCCO

via Air Maroc **from New York**
10 Day Air/land all inclusive Tour
$2650 tw
Departure: ***September 24, 2004***
Escort: Marijka Helbig

A 6 hr flight takes us to the Gateway of Morocco – **Casablanca (1).** Continue by deluxe motorcoach to **Rabat (1)** via Meknes & Volubilis to **Fez (1),** than via the high Atlas Mts to **Erfoud Oasis (2)** for overnights in deluxe encampment with exotic Berber meals then to **Quarzazate (1).** Our final stop is **Marrakech (3),** the renown Palmeraie Palace Resort. ***Additional features***: ruins of **Chellah, Kasbah des Oudaias, Moulay Idriss**, the holiest Muslim site in Morocco, **Ifrane and Azrou**-handy-craft center, **Midelt, Tineghir/Dades & Todra Gorges** and **Kasbah Taourirt** –UNESCO restored kasbah of Morocco - backdrop of famous movies as "Jewel of the Nile" and "Lawrence of Arabia".

BERCHTESGADEN & REGENSBURG REUNION TOUR

All Inclusive15 day via Czech Airlines from Newark
May 07 – 21, 2004 est $3000
Tour Host: Volodymyr "Xina" Sharko

Everybody welcome!

Warsaw (2), Prague (2), Regensburg (2), Berchtesgaden (5) Vienna (2) ***Plus:*** **Pilsen, Munich, Salzburg and Melk**

www/scopetravel.com Call for brochures! Special Kyiv summer rate $770 - must purchase by 3/31!

В пам'ять жертв Великого голоду 1932-33 років

І я скажу дещо про 1932-33 роки

Мені тоді було майже тринадцять років, отож про голод в 1933 році пам'ятаю, бо особисто його бачив і пережив. Про той жахливий рік уже написано кілька книжок людьми, що його пережили, як також тими, що той рік досліджували з документів. Добре, що так зроблено. Але шкода, що ті книги десь лежать, припавши порохом. Вони не потрапили до шкіл США для ознайомлення молоді з тим, що творилось в Україні.

Та настало 70-річчя Великого голоду. Українці закликали до вшанування пам'яті загиблих мучеників. Були розмови в Україні, і в ООН. Всі закликають не забувати убитих голодом і висловлюють співчуття Україні, називають, що то був Голодомор. Хто його почав і для чого, мало хто цікавився. На вимогу українців (переважно зі США) визнати, що то був не лише Голодомор, але також геноцид, тобто свідоме винищення народу, багато миролюбців ухилились від такого означення, кажучи: „Ні, то був лише голод".

Я, тепер старий, а тоді, бувши тринадцятирічним хлопчиком, те, що тоді спостеріг, тепер стверджую: то був геноцид українського народу.

Між іншим, між багатьма американськими професорами-совєтознавцями панувало переконання, що Голоду взагалі не було. Тепер вони визнали, що голод був, але кажуть, що то Сталін будував тяжку індустрію, продаючи зерно в Европу і купував машини, тому люди мали терпіти.

Отож, міркуючи, чи то була лише побудова тяжкої індустрії, чи ще щось інше, наведу тут деякі факти з мого дитячого спостереження. У нашого сусіда взяли в миснику півсклянки кукурудзи. Чи на будову тяжкої індустрії треба було тієї півсклянки кукурудзи?

В льохах перекидали діжки із заквашеною капустою, огірками, помідорами, буряками. Якби ту заквашену городину везли в Німеччину, то могли б сказати, що міняють на машини, але ж не везли, а нищили, щоб діти не з'їли навіть кислої городини.

А це – трохи довша розповідь. Тато ще осінню 1932 року втік на Донбас (добрі люди помогли підробити довідку з сільської ради). Аж до весни ми не знали, де тато. А потім люди сказали мамі, що тато в Донбасі працює на станції в Єнакієвому. Десь в квітні, перед Великоднем, мама добилась до тата. Як відомо, робітникам дозволяли купити кіло хліба і ще дещо. Тато наш рідненький, царство йому небесне – загинув через два роки в Сибіру – знав, що ми голодні, сам не доїдав, а заощаджував для нас. Дві хлібини, трохи цукру та „перловки" передав з мамою нам. Мама якось доїхала додому і, щоб не зійти з потягу в місті, бо там могла б міліція затримати, зійшла раніше, на полустанку. Йшла луками, по снігу, до хати. Щоб знати, чи немає тих злюк в нашій хаті, зайшла до хати, ближчої до лук, запитати в куми. Про всяк випадок поставила кошик за клунею. Ввійшла в хату – а там якраз ті вовки. „Вот і Фєня здєсь! А гдє жє твоя корзіна?". Пішли за клуню, забрали кошика. Чи то була будова тяжкої індустрії печеним житнім хлібом? Чи пошлють той печений хліб в Німеччину і заміняють на машину?

Далі – історія зо „стригунами". Так називали селян, що в полі ножицями зрізали ще не зовсім доспілі колоски жита, щоб з'їсти. Багато людей помирали від тих „харчів", бо те зерно ще не було зерном, а молочком налиті зернини. Але та банда і того не давала. На полі побудували кілька веж високих, і там сидів „активіст", а внизу був прив'язаний кінь. Дививсь на всі боки. Як когось побачив, на коня – півроку примусових робіт, або й більше.

На полі була озимина – і колгоспна, і одноосібників. Але було оголошено, що то все „соціялістіческоє імущество". Не мав права колоска зрізати на своїй ниві.

Це лише приклади з мого ближчого оточення, як та банда забирала всякі харчі, а таких злодійських дійств було більше, і про них розказувала мама і сусіди. Хіба то була будова тяжкої індустрії? То була колективізація методом викачування зерна, всього, до зернини. Але при цьому кимось тихо, таємно, був даний наказ отим 25-тисячникам, що їх послала Москва в Україну – забирати всякі харчі, не лише зерно. То хіба то не був геноцид – навмисне винищення народу?

Вже ряд досліджень написано про голод 1933 року в Україні, але Москва заперечує (бо ж вона, офіційно, є спадкоємцем СССР), що то був геноцид. Вона каже, що голод був і в Росії – на Поволжі, і на Кубані. Цьому можна вірити, бо на Поволжі є поселення українців, а на Кубані більшість населення – українці, колишні запорізькі козаки.

Ніхто ще ніде (я принаймні не чув) не написав, що то було за „чудо" – торгсини („торгівля з іностранцями"). Хто ж то були оті „іностранці"? Хто то їм дозволив торгувати, тобто, дай, ти, голодний селянине, якусь золоту чи срібну річ і маєш харчі. В тих „торгсинах" насправді, було все: хліб, крупи, сало, масло, ковбаси і т. д. Ото, мабуть, В. Дюранті і французький міністер бачили в Києві такий супермаркет і потім казали, що в Україні голоду немає. Вони, ніби, й праві, бо в селі їх не возили, а на вулицях Києва вчасно підбирали трупи. Отож, голоду, ніби, не було. Скільки того золота і срібла заробили ті „торговці з іностранцями" і куди воно пішло, в яку державу, ніхто ще не сказав.

І як то воно сталось, що харчову допомогу від українців з Галичини не дозволили переслати, а „торгсини" дозволили? Ще багато можна навести прикладів, як забирали не лише зерно, а всякі харчі з явним наміром, щоб народ гинув, бо то був геноцид.

То була помста українцям. А хто саме мстився – це треба дослідити.

Іван Зінченко,
с. Попівка, Слобожанщина

Пам'ятаю з дитячих літ

Я народилася в січні 1922 року на волинському Поліссі, в селі з романтичною назвою Красноволя, тобто – гарне місце для життя. Село належало до Силенської ґміни Луцького повіту Волинського воєводства. Наш батько, Євтух Рожко, та наша мати Феодосія з дому Близнюк, народилися й виросли, як і їхні батьки і діди, в Красноволі. Батько був відомий на всю околицю майстер – тесляр, столяр, бондар, пічник, мав золоті руки і все, що необхідно було для хати, робив сам.

Тижнями його не було вдома: одним він будував хату, іншим робив столярку, ще іншим клав печі. За своїм характером був лагідний, не любив неправди, дуже любив працю, своїх дітей і дружину. Не пив, не палив цигарок, був глибоко релігійним, добре читав і писав. Після Служби Божої у великі свята, батько читав українські газети, що виходили в Луцьку чи Львові. Він також мав Євангелію і „Кобзаря", і ці дві книжки читав найбільше.

Наша мати була красунею на все село, але рано осиротіла, росла біля своїх братів і рано вийшла заміж. Від своєї матері перейняла вона багато методів лікування хворих народною медициною. Були випадки, коли покійна мати повертала людям зір. За це все вона категорично відмовлялася брати будь-що, і до тих, хто старався їй дати гроші, полотно чи ще щось, казала: „Гріх!"

Першим у моїх батьків народився хлопчик Антін, але він помер, і я була найстаршою, а дітей у них було восьмеро, тож на мене, коли батьків не стало, було покладено всі господарські обов'язки, і я вважалась головою сім'ї. Тому й усі біди, які принесло нам повоєнне лихоліття: податки, подушне, записування в колгосп, допити енкаведистів – в першу чергу валилися на мене. У 1930 році, коли мені було 8 літ, батько і мати відокремились від діда Івана й баби Оксани, побудували нову хату. Мої батьки багато працювали, проте я не пам'ятаю випадків, щоб у нас не було хліба й до хліба.

Поруч з нашою хатою була поліційна станиця – „постерунок". На все життя врізався мені в пам'ять Великдень 1933 року. Тоді свято припадало на 16 квітня. На той час командантом „постерунку" був щойно призначений К. Мулярський. Ми стояли з Вісюнею Завадською, дочкою сусіда-поляка, перед їхньою хатою, коли раптом з дверей вийшов сам командант з дружиною і маленькою донькою та Завадський з дружиною. Останні взяли Вісюню за руку і всі пішли до команданта Мулярського в постерунок. Я хотіла бігти додому, але вони запросили й мене з собою. В команданта на столі були паски, крашанки, цукерки.

Ми сіли з Вісюнею на канапі і їли цукерки, а дорослі розташувалися за столом. Говорили вони між собою польською мовою. Командант включив новенький радіоприймач німецької вироби... З приймача полилася музика, чути було польську мову, але Мулярський переключив приймач на іншу станцію. То було радіо з Москви. І хоч російської мови я до того часу не чула, але, вслухавшись, зрозуміла, що диктор з ентузіязмом щось розхвалював. Можливо, говорив він про ще одну „сталінську стройку", яку успішно завершили „комсомольці". Раптом командант виключив приймач, нахмурився, встав з-за столу і сказав до своїх чомусь українською мовою: „От ви їсте паску, цукерки, а на комуністичній Україні люди їдять людей, бо там, щоб покарати селян, влаштували страшний голодомор".

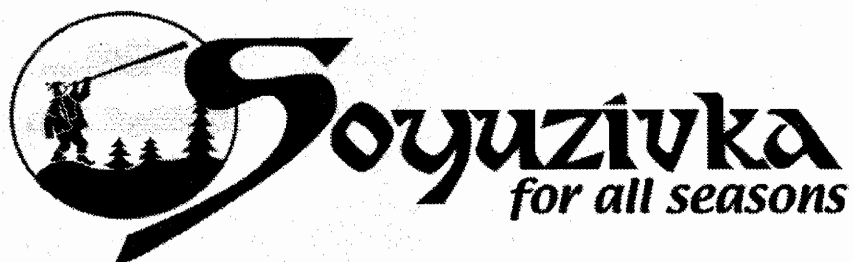
Я здивовано дивилась то на нього, то на командантову дружину, то на Вісюню. Командантова підтвердила чоловікові слова: „Так, діти, там матері їдять власних дітей!". Раптово в мене зник святочний настрій, цукерки застрявали в горлі, і подякувавши, я з Вісюнею пішла на вулицю. Вона кликала мене до школи, де збирались діти на веснянки, але я відмовилась і побігла додому. Батько побачив моє стривожене і перелякане обличчя і пішов зі мною в хату. Перше, що я зробила, це передала слово в слово розмову Мулярського і його дружини про Голодомор в комуністичній Україні. Батько кивнув головою, взяв зі стола газету „Українська нива", що виходила в Луцьку, і почав голосно читати. Мати, щоб не лякати трьох моїх менших сестер – Любу, Олександру і Ніну та малого братика Романа – повела їх в сусідню кімнату. Батько читав те, що говорили Мулярські на постерунку. Мати почала голосно плакати. Мої сестри і трирічний братік, не розуміючи, чого плаче мати, почали й собі плакати.

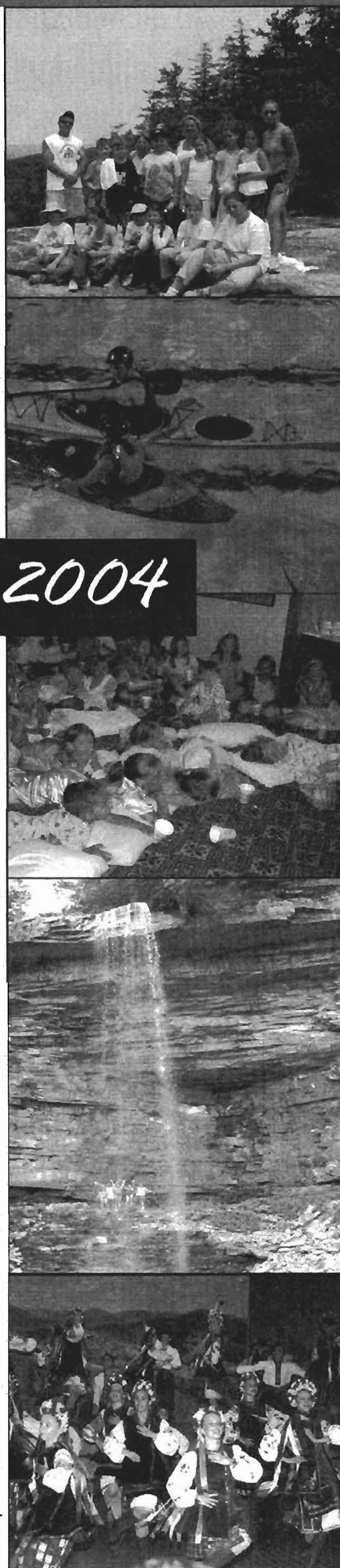
Пізніше я часто верталася думками до їхнього плачу і зрозуміла, що то так наша сім'я поминала й оплакувала на Великдень 1933 року жертви сталінського Голодомору. Плакала я також пізніше, коли в Свято-Троїцькій церкві, в селі Матейки, місцевий священик відправляв Панахиду по жертвах Голодомору, на Вечорі пам'яти в школі села Красноволя 1936 року. Ще й до тепер пригадую окремі рядки з вірша, який я тоді почула:

Рай новий хотять створити
Нам на Україні,
Богом Сталіна зробити
На чорній руїні.
Звоювали Україну
Опришки червоні
І тепер там із утіхи
Плещуть у долоні.

Пригадую, що були пісні й про голод на Великій Україні. Можливо їх принесли зі собою на Волинь ті щасливі втікачі, що вирвались із сталінського голодового раю, хоч їм було не до пісень. Можливо, дивлячись на їхнє горе, ті пісні склали волиняни. Твердити не можу, бо воєнне і повоєнне лихоліття, що впало на нашу землю, вивітрило слова й мелодію. Вже нам самим було не до пісень. Вижити можна було лише мовчки. У 1944 році не стало батька, пізніше – матері, і я перестала думати про себе. Треба було думати про п'ятеро менших сестер і двох братів, яким я замінила батьків. Незважаючи на наше сирітство, накладали нас великими податками, затягали нас до колгоспу, тому й призабулись почуті вістки про голодну катастрофу на Великій Україні, бо ж на нас самих впав небачений терор і здирство.

Домна Рожко,
Луцьк

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР початок літа інтенсивного навчання гри в теніс протягом 2-ох тижнів для хлопців і дівчат віком 12 - 18 років. Кімната та харчі, 24-ох годинний нагляд, професійні лекції, спогади на ціле життя включені
20 червня – 2 липня 2004 р.
540 дол. – члени УНС; 590 дол. – не-члени УНС.
120 дол. плата за інструктора.

ДЕННИЙ ВИВЧАЛЬНИЙ ТАБІР. Денний (6-ти годинний) розваговий табір для хлопців і дівчат віком 7-10 років
1-ий тиждень: 28 червня – 2 липня 2004 р.
2-ий тиждень: 5 липня – 9 липня 2004 р.
100 дол. на тиждень від дитини АБО 25 дол. за день від дитини

ПРИГОДОВИЙ ТАБІР – новий табір для 13-16 літніх дітей, який охоплює життя під відкритим небом. Як казки в минулому, денне життя включатиме таборування, готовлення їжі, оповідання казок, виживання в лісі, плавання каяком по річці, піші екскурсії, кляси піднімання по скелі та інші.

Summer Camps 2004

2-ий тиждень – 24 – 31 липня 2004 р.
425 дол. – члени УНС, 475 дол. – не-члени УНС

ТАБІР ВІДКРИВАННЯ І ПОШУКІВ як пригодовий табір для дітей віком від 8 до 12 років, ознайомить таборовиків із українською спадщиною, та включатиме майстрування, піші екскурсії, плавання, спортові ігри, багаття, спів та інше. Кімната, харчі, 24-годинний нагляд.
1-ий тиждень – 10-17 липня 2004 р.
2-ий тиждень – 17-24 липня 2004 р.
3-ій тиждень – 24-31 липня 2004 р.
375 дол. – члени УНС, 425 дол. – не-члени УНС

ДЕННИЙ ТАБІР ЧЕМНОГО – улюблений табір дітей віком від 4-ох до 7-ми років. Діти вивчатимуть українську спадщину у своїх денних заняттях таких як: танці, спів, майстрування, ігри. Ціна включає сорочинку та полуденок.
1-ий тиждень – 18-23 липня 2004 р.
2-ий тиждень – 25-30 липня 2004 р.
135 дол. від дитини
175 дол., якщо не ночує на Союзівці.

КЛЯС НУРКУВАННЯ (SCUBA DIVING COURSE) однотижневий курс. Академічні та плавацькі вимоги „PADI" для отримання свідоцтва. Для учасників віком від 12 років і старших. Інструктор Юрій Ганушевський. Число учасників обмежене.
25 – 30 липня 2004 р.
400 дол. від особи;
120 дол. завдатку.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТАБІР – один із улюбленіших таборів на Союзівці. Інструктор – Рома Прийма Богачевська, відомий знавець танцю і хореограф. Кляси для початкових, середніх та заавансованих учнів віком від 8 до 16 років. Число учасників обмежене до 60 дітей. Кімната, харчі, 24-годинний нагляд.
8 – 21 серпня 2004 р.
610 дол. – члени УНС; 660 дол. – не члени УНС.
250 дол. – плата за інструктора.

Завдаток 75 дол. від дитини при реєстрації.
За дальшими інформаціями та аплікаціями слід телефонувати
(845) 626-5641, або глянути на веб-сторінку
www.Soyuzivka.com

POBox 529, Kerhonkson, NY 12446 • (845) 626-5641 • (845) 626-4638
www.Soyuzivka.com, Email: Soyuzivka@aol.com

Українці світу вшанували 190-річчя від дня народження Тараса Шевченка

ВАШІНҐТОН. – 9 березня урочистою церемонією покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку розпочалася візита до США української делеґації на чолі з першим заступником міністра закордонних справ України Володимиром Єльченком.

В урочистій церемонії з нагоди 190-ої річниці народження Кобзаря також взяли участь Посол України в США Михайло Резнік, Посол США в Україні Джон Гербст, Постійний представник України при ООН Валерій Кучинський, представники українського дипломатичного корпусу та Державного департаменту США, голова УККА Михайло Савків, настоятель Української православної церкви Пресвятого Андрія в Вашінґтоні о. Володимир Штиляк та настоятель Української католицької церкви Пресвятої Родини о. Нестор Івасів, інші представники української громади США.

Вірші Т. Шевченка читає в Санкт-Петербурзі Микола Рудько

Пам'ятник Тарасові Шевченкові встановлений у Вашінґтоні в червні 1964 року.

Посольство України в США

* * *

САНКТ-ПЕТЕРБУРҐ, Росія. – Святкування 190-річчя від дня народження Т. Шевченка відбулося в Академії мистецтв. З цією будівлею на березі холодної Неви пов'язано багато років життя поета. Сюди він 14-річним прибігав дивитися на віддзеркалення у воді німих свідків часу - єгипетських сфінксів на набережній. Тут розцвів його талант художника. У невеликій майстерні на четвертому поверсі академії минув останній день життя Кобзаря.

Тепер в Санкт-Петербурзі живе багато українців. На урочистих Шевченкових зборах один з промовців сказав, що у Законодавчих зборах міста - вищому органі міської влади - він налічив 10 українців на 50 депутатів. Губернатор Санкт-Петербурґу Валентина Матвієнко – випускниця Черкаського медичного училища в Україні. Не дивно, що й гостей на урочистому вечорі пам'яті Шевченка прийшло так багато, що декому довелося стояти. Першим виступив Генеральний консул України в Санкт-Петербурзі Микола Рудько, який приємно здивував залю: він не тільки знав напам'ять майже усі твори Шевченка, а й гарно їх деклямував, а також розповів багато цікавого про вплив творчости Шевченка на сучасні українську і російську літератури. Гучні оплески стали свідченням гордости присутніх за те, що Україну представляє в культурній столиці Росії така всебічно освічена особа. Вечір завершився традиційним концертом з творів Шевченка і українських народних пісень.

Наступного дня на Смоленському цвинтарі була відслужена Панахида біля символічного каменя на місці першого поховання Тараса Шевченка.

Андрій Хмельковський

* * *

МОСКВА, Росія. – 9 березня українці столиці Російської Федерації, всі шанувальники творчости генія Тараса Шевченка зібралися біля монумента Кобзареві, що височить на набережній Москви-ріки біля готелю „Україна". Цей пам'ятник роботи українських скульпторів М. Грицюка, Ю. Синькевича, А. Фуженка та архітекторів А. Сницарєва і Ю. Чеканюка був урочисто відкритий 40 років тому - 10 червня 1964 року.

Об 11-ій годині ранку представники українських організацій Москви, російської громадськости поклали квіти до підніжжя пам'ятника. Рідною мовою Кобзаря лунали схвильовані слова про пророка української нації, світоча народного духу, його поезії. Поруч з посивілими ветеранами стояли й зовсім юні українці.

В урочистій церемонії взяли участь голова Федеральної національно-культурної автономії „Українці Москви" та Об'єднання українців Росії Олександр Руденко-Десняк, голова громадського об'єднання „Українці Москви" Валерій Семененко, голова ради Товариства української культури „Славутич" Василь Антонів, президент Товариства аматорів української музики Заслужена артистка України та Росії Галина Чорноба, голова Організації українського національного руху Віктор Гуменюк.

Квіти до пам'ятника поклали Посол України в Російській Федерації Микола Білоблоцький, українські дипломати, працівники Культурного центру України в Москві.

Юрій Кононенко

На урочистому зібранні в Санкт–Петербурзі, Росія. *Фото: А. Хмельковський*

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

Зі Львова у Тбілісі - на виклади

о. д-р Святослав Шевчук

Після довгих років занепаду в країні з руїн постає Грузинська Римо-Католицька Церква: відновлюється структура, організовується душпастирська діяльність, оформлюється наукова база. Український Католицький університет (УКУ) вирішив підтримати колег у цьому. Розповідає віцеректор Львівської духовної семінарії, завідувач катедри богослов'я УКУ, о.-д-р Святослав Шевчук.

Співпраця з Католицькою церквою в Грузії розпочалася в березні 2003 року, коли апостольський нунцій в Грузії, Вірменії та Азербайджані архиєпископ Клавдіо Гуджероті звернувся з проханням до о. Бориса Ґудзяка, ректора УКУ, і до мене, щоб ми приїхали до Грузії і допомогли в підготуванні та створенні Римо-католицької семінарії в Тбілісі. Ми з о. Борисом проаналізували місцеві можливості і уклали попередній навчальний плян для семінарії. Другий крок відбувся в червні, коли приїхав отець П'єр Дюмуль, який до цього був віцеректором Римо-католицької семінарії в Санкт-Петербурзі і переїхав до Тбілісі саме для того, щоб зайнятися розбудовою семінарії. На осінній семестер поїхали з лекціями сестра Вікторія Лука, яка викладала богослов'я ікони. Я викладав біоетику, етику статевости і подружнього життя, вступ до морального богослов'я. Семінарія є дуже маленькою – вісім осіб, троє з яких належать до Вірменської Церкви. Ми з сестрою Вікторією провели дві конференції для мирян, я провів ще одну конференцію з біоетики для лікарів в Кутаїсі.

Співпраця тільки починається, і перспективи надзвичайно цікаві. Семінарія має стати філією УКУ. Майже третина священиків в Грузії має наукові ступені: докторати, ліценціяти. Таким чином, ці науковці можуть стати викладачами УКУ. В цьому семестрі до Грузії поїдуть двоє філософів, бо там є найбільший брак викладачів з морального богослов'я і філософії.

Тяжко сказати, чи зміниться стан Римо-католицької Церкви в Грузії з приходом до влади президента М. Саакашвілі, зважаючи на чутливість, а часом закритість і ворожість до католицького світу Грузинської Православної Церкви. Але сподіваюся, що якісь позитивні зрушення відбудуться. Наведу приклад: найбільший храм в Кутаїсі колись був римо-католицьким. Відколи ця Церква була зруйнована, храм перейшов до Православної Церкви. Дуже багато років тривав діялог з православними, щоб якось вирішити цю проблему. Відбувався вже повторний суд з цієї справи в Тбілісі. Судове засідання тривало близько двох годин і протягом цього часу в Кутаїсі дзвонили в усіх православних церквах, і у цій церкві, про яку йдеться, православний єпископ служив Літургію і виголошував проповідь проти католиків, щоб не допустити виходу з напівлегального стану римо-католицької громади, яка в Кутаїсі є досить чисельною. Ще до кінця невідомо, як вирішиться ця справа. Сподіваємося, що нова демократична влада по-новому розв'яже цю непросту ситуацію. Проте я не бачу реальних можливостей для того, щоб зараз відбулися якісь радикальні зміни в стосунках Церкви і держави в Грузії.

Розмовляла
Мар'яна Карапінка

В Росії ширяться прояви шовінізму

МОСКВА, Росія. – 1 березня в Москві відбувся III з'їзд Асамблеї народів Росії – однієї з найбільших громадських неполітичних організації країни. У ньому брали участь представники Федеральної національно-культурної автономії „Українці Росії", Об'єднання українців Росії і реґіональних українських організацій.

У своєму виступі голова автономії „Українці Росії" Олександер Руденко-Десняк звернув увагу на моральні проблеми міжнаціонального співробітництва в суспільстві, з тривогою говорив про прояви відвертої ксенофобії і шовінізму на провідних російських телеканалах. О.Руденко-Десняк відзначив, що концепція національної політики Росії залишається тільки декларацією, оскільки з року в рік на її здійснення кошти з державного бюджету не виділяються. З'їзд обрав раду Асамблеї, головою якої знову обраний вчений, авторитетний громадський діяч Росії Рамазан Абдулатіпов, одним з його заступників – Олександер Руденко-Десняк.

Музичне вітання з'їзду пролунало у виконанні художніх колективів національно-культурних об'єднань Москви, зокрема Української народної хорової капелі.

Юрій Кононенко

Вечір „Хліб - всьому голова" – в Заполяр'ї

Український „Гурт" - учасники свята

МУРМАНСЬК, Росія. – „Без хліба – пуста бесіда", „Хліб та вода – козацька їда" – цими старовинними приказками була прикрашена святкова заля Дитячого театрального центру, де відбувся вечір під гаслом „Хліб - всьому голова". Творча громада Національно-культурної автономії українців запросила до участи в цьому заході представників вірменського, єврейського, білоруського, чуваського та німецького національно-культурних об'єднань. На зустріч прийшли всі ті, хто шанує українську культуру і знайомі з творчим доробком фолкльорно-етнографічного ансамблю „Лелеки". За щирим українським звичаєм, зустрічали всіх гостей хлібом та сіллю на українському вишиваному рушнику.

Справжні українські паляниці випекли за старовинними родинними рецептами Катерина Багній та Віра Бобель. Після теплих слів привітання заля проказала молитву „Отче наш". А відтак вітальна пісня „Зеленеє жито, зелене" полонила щирою українською гостинністю. Споконвіку в Україні хліб був символом добра, знаком самого життя і многотрудної хліборобської вдачі. Випікався хліб в чистій хаті. Дверима не рипали, аби хліб не вирипати. Свіжеспеченим хлібом українці поділились з усіма, хто прийшов на цю зустріч. Серед присутніх були люди, що пройшли через німецькі та сталінські катівні, учасники ленінградської бльокади. Губернатор области Юрій Євдокимов теж прийшов з великим короваєм і добрими словами привітань на адресу української громади. Прикро, але водночас і приємно, що саме в день Свята хліба українська громада стала для нього відкриттям – досі листи з пропозиціями переймали якісь лукаві руки.

Була виголошена доповідь про Голодомор 1932-33 років. Зворушливо і урочисто пролунав вірш, написаний ув'язненими українками в лихозвісному Тайшеті „Немає хліба в зоні ", Павлина Матвєєва і з Людмилою Молочнюк заспівали пісню „Летіла зозуля" – на той віршований зразок, що був написаний у сталінських таборах:

„Якби мати знала,
яка в мене біда,
Вона б передала горобчиком хліба.
Якби мати знала,
яка в мене доля –
Вона б передала синичкою солі.
Горобчиком хліба,
синичкою солі...
Ой мамо, ой мамо,
як тяжко в неволі..."

Катерина Кара заспівала до болю зворушливу пісню вдови „Виорю я нивку широкую". Тепло прийняли гості вірші Любові Забашти „Як пахне хліб" та Вадима Крищенка „За родинним столом".

На закінчення вечора під „Віншування хлібу" всіх присутніх почастували хлібом „від зайчика", що його спекли українські господині.

Наталя Литвиненко-Орлова

ДО 65-РІЧЧЯ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Карпатська Україна в контексті міжнародної політики

Про Карпатську Україну повелося говорити в епічному тоні: „велич і трагедія", „щастя і горе", що цілком виправдано, оскільки події справді набули епічного характеру, вводячи Закарпаття до всесвітньо-історичного контексту. Хоча днів тодішній українській державності за Карпатами було відведено зовсім небагато (між 11 жовтня 1938 року і 19 березня 1939 року їх усього 158), але трудів на її розбудову було покладено стільки, що можуть позаздрити і нинішні українські державотворці.

На сьогодні ж Карпатська Україна ставить перед нами більше загадок, аніж дає чітких відповідей. І головна з них – чому процес державотворення обірвався на самісінькій вершині. Падіння Карпатської України не пояснюється до кінця ні позицією Німеччини, власне – особисто Гітлера, ні так званою її економічною нежиттєздатністю, ні збройною перевагою гортіївців, ні нереалізованістю власного збройного потенціялу. Інтуїтивно відчувається, що причина носить комплексний характер. Торкнемося лишень маленької частки одного зі складників – зовнішньополітичного, зокрема з боку США, в один із періодів, що призвів до розшматування Карпатської України ще у її початках.

Упродовж усієї історії українського державотворення зовнішні чинники відігравали вкрай несприятливу ролю, деформуючи ріст молодих пагонів. Чи не найяскравіше це проявилося в історії Карпатської України, трагічний фінал якої був у значній мірі зумовлений тогочасною міжнародною ситуацією.

При входженні Закарпаття в 1919 році до Чехо-Словацької республіки Підкарпатській Русі було обіцяно автономний статус. Але реалізовано його було лише в 1938 році, коли над самою Чехо-Словаччиною нависла загроза розчленування гітлерівською Німеччиною та її союзниками. За тих обставин вирішального значення для долі Підкарпатської Русі – Карпатської України набуває позиція світової громадськости, особливо ставлення до центральноевропейських подій народів США та Канади.

Адже в той час закарпатоукраїнський етнос уже чітко був розділений надвоє. Більша частина жила на батьківській землі, але чималу кількість закарпатців недоля закинула за океан. Від їхньої підтримки, здатності переконати своїх нових співгромадян у необхідності примусити уряди сказати вагоме слово на захист Карпатської України залежало дуже багато. Згадаймо, що в 1991 році українська діяспора в Канаді домоглася того, що ця країна однією з перших визнала незалежну Україну. У 1938 році в Ню-Йорку було створено Комітет оборони Закарпаття, почесним головою якого став О. Невицький, котрий ще в листопаді 1918 року від імени Пряшівської Народної Ради висловився за злуку Закарпаття з іншими українськими землями. Переслідуваний згодом чехословацькою поліцією, він виїхав до США. Головою комітету був професор Беньо, секретарем – учитель Андрій Кість. „Виконайте свій обов'язок супроти свого народу і супроти своєї землі!", – закликав Невицький закарпатців в еміґрації і в краї. Разом з іншими українськими організаціями США та Канади комітет домагався державного статусу для Підкарпатської Русі, приєднання до неї Пряшівщини та створення територіяльної української армії. Американські закарпатці привернули до долі рідної землі увагу мільйонів їхніх співгромадян.

Зацікавлення чехословацькими справами особливо загострилося за океаном улітку 1938 року, коли до Америки вихлюпнувся потік втікачів з Центральної Европи. Канадський уряд насторожено поставився до розширення еміґрації, але під тиском Національного комітету в справах біженців змушений був погодитися на в'їзд додаткової кількости потенційних жертв фашизму.

Рух солідарности з народами Чехословаччини ввійшов у резонанс із потужним антифашистським рухом в Америці. 1938 року в кінотеатрах США реґулярно демонструвалися антигітлерівські фільми. Ч. Чаплін розпочав створювати „Диктатора". Тоді ж готується екранізація роману-памфлета Сінклера Льюїса „У нас це неможливо", Е. Гемінґвей пише п'єсу „П'ята колона", Стейнбек – роман „Грона гніву", Мальц – „Глибоке джерело". Спеціяльний комітет антифашистської літератури займається її друкуванням та розповсюдженням. Відбувається сплеск у жанрі шпигунського детективу, головними персонажами якого стали аґенти німецьких та італійських спецслужб. Усе це вселяло в серця на-

(Закінчення на стор. 23)

На місцевому...

(Закінчення зі стор. 9)

Львова, на шляху до Перемишля; населення – 18 тисяч) міський голова Микола Савка дає революційний приклад решті України, як розв'язати хронічну проблему з зимовим опалюванням. Він і його співробітники розробили програму забезпечення жителів надійним теплом: автономне опалення помешкань в багатоповерхових і приватних будинках.

Програма почалась ще п'ять років тому. Вона включала довгі переконування недовірливих мешканців міста, пошуки фінансування на купівлю обладнання. Довелось і громадянам витрати трохи грошей на роботи в помешканнях. Але в результаті Городок щорічно заощаджує 129 тисяч кубометрів ґазу, 132 тисячі кіловат-годин електроенерґії і 1200 кубометрів води. В грошах це становить 65 тисяч гривень. І все завдячуючи тому, що місто вирішило позбутися перестарілих центральних котелень (з часів хворобливої совєтської централізації), і втрат енерґії, коли тепло зменшувалося, просуваючись довгими трубами між котельнями й квартирами. Тут ще треба додати заощадження на суму понад 30 тисяч гривень, які колись ішли щорічно на утримання цих котелень. Революція на місцевому рівні. Про неї писала львівська журналістка Людмила Носарєва в „Дзеркалі тижня" 14 лютого. При тому вона не втрималася з коментарем про рідний Львів, де „встановлення індивідуальних опалювальних приладів перетворюється на непереборну проблему, і отримати особисте тепло вдається лише небагатьом щасливчикам". У Львові, до речі, нинішний голова Любомир Буняк обіцяв виборцям цілодобову воду до двох років після виборів, або він подасть у відставку („зрезиґнує"). Львів'яни його обрали. Два роки минули, цілодобової води у всьому Львові далі немає. А посадник Буняк повноважень не складає.

Недавно у Вашінґтоні я зустрів техасця Бреда Банта. Він керує Центром розвитку малого підприємництва при Кілґорському коледжі в місті Лонґв'ю, в Тексасі. Бред Бант знає Ромни у Сумській області краще, ніж тисячі читачів „Свободи". А підприємці в Ромнах і в недалекій Охтирці вважають Бреда своїм партнером, другом і промотером. Ромни, Україна, і Лонґв'ю, США? Що ж їх в'яже? Зв'язком тут є Надя Комарницька-МекКоннелл і її дітище, Фундація „Україна-США" у Вашінґтоні.

Кілька років тому, Фундація з трудом „вибила" трохи грошей з американського бюджету на закордонну допомогу (себто від U.S. Agency for International Development – USAID) на свою ориґінальну Програму партнетства громад. Після кількох років праці з Україною, Надя МекКоннел і її співробітники вирішили, що Україні треба помагати на низах – в галузі місцевого самоврядування. Вони почали поєднувати такі американські містечка, як Ітака, Спрінґфілд (Илиной), Атенс, Літл Рок з українськими – Світловодськ, Комсомольськ, Артемівськ, Калуш, Бердянськ, той же Кам'янець-Подільський, Черкаси та інші. Віра Андрушків очолила цю програму. Місцеві керівники американських міст зустрічались зі своїми відповідниками з міст-партнерів в Україні, обмінювались досвідом, обмірковували, як розв'язувати місцеві проблеми (в американських муніципаліях чимало таких же проблем, як і в Україні, але в американців більший досвід як їх долати). На спільних конференціях, чи в Києві, чи Вашінґтоні, можна було помітити, як органічно зжились місцеві керівники американських і українських громад; вони переживали проблеми одні одних, тішились успіхами, пізнавали себе. Навіть після того, як дотації USAID на розвиток Програми партнерства закінчились, трансатлантичні партнерські зв'язки міст і містечок тривають. Лонґв'ю і Ромни далі утримують зв'язок. Тексасець Бред Бант може годинами розповідати про сумчанку Валентину Науменко, яка організувала підприємницький центр в Ромнах і вже двічі відвідувала Лонґв'ю, хоч до того поза межами України не бувала.

Тепер Фундації Україна-США пощастило „вибити" ще трохи грошей на створення п'ятьох реґіональних навчальних центрів в галузі економічного розвитку і розвитку комунального господарства, в яких беруть участь не тільки старі партнери з попередньої програми, а й ряд нових міст, як Кіровське, Сніжне, Шахтарськ, Дубно, Лубни, Прилуки. Інститут місцевого самоврядування в університеті Джорджії висилає своїх експертів-тренерів до реґіональних центрів в Україні. Днями понад два десятки міських голів з маловідомих українських міст приїжджають на стажування до США.

Коротко кажучи, „шафа грає". На рівні місцевої політики американсько-українські стосунки розвиваються і майже три десятки українських громад, у співпраці з американськими, починають робити значущі зміни.

Процес складний. Чимало проблем треба долати, переконуючи як американські федеральні, так і українські державні чинники. Але процес пішов.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Духовне слово з Київського Патріярхату

Пишемо про історичний і теологічний неперіодичний щорічник „Український богослов", два випуски якого (Київ, 1999 і 2003) віднедавна влилися в культурно-духовне життя нашого народу. Великоформатний, „товстий", розрахований передусім на масового читача (при тому не позбавлений серйозних наукових амбіцій), альманах з'явився під еґідою Української Православної Церкви Київського патріярхату. Його упорядники - Анатолій Денисенко та Василь Туркевич - наголошують у вступному слові: „...Оскільки протягом вісімдесяти років богословські дослідження в Україні взагалі не виходили, а якщо публікації й з'являлися, то, як правило, мали чітко виражений антирелігійний характер, науковці ввійшли з пропозицією до редакції журналу „Пам'ять століть" та Історичного клюбу „Плянета" започаткувати видання історичного і теологічного щорічника „Український богослов".

Кожен з двох випусків відкривається виступами Патріярха Київського і всієї Русі-України Філарета. В богословському альманаху читач знайде для себе багато цікавого, повчального, зокрема ґрунтовні розвідки про велетів Української Церкви, митрополитів Петра Могилу, Іоана Максимовича, Іларіона (Івана Огієнка). Редакція має пляни вмістити вичерпні матеріяли про Лазаря Барановича, Василя Липківського, Андрея Шептицького, Йосифа Сліпого. Два поважно опрацьовані випуски залишають дуже добре враження про це видання. Скажімо, у праці Володимира Пащенка „Тернистий шлях до визнання" (2003) йдеться про закулісні обставини сумнозвісного Львівського Собору 1946 року, котрий ліквідував Українську Греко-Католицьку Церкву церкву. Тут додаються надзвичайно важливі спогади одного полковника держбезпеки, що влітку 1944 р., одразу після визволення Львова від фашистів представники Червоної Армії, НКВБ та радянської влади просили Митрополита Андрея Шептицького звернутися до керівництва УПА-ОУН зі закликом скласти зброю. Митрополит Андрей категорично відмовився. Також дуже цікаві матеріали О. Сагана („Українське православ'я - самобутнє явище християнського світу", 1999); М. Тимошика („Книги Святого Письма українською мовою: до історії перекладу й видання", 2003); С. Ярмуся („Пасторальна антропологія", 1999); О. Скрипнюка („Давньоукраїнська Церква і формування правової системи Київської Русі", 2003); Н. Білокриницької („Про національні святині України", 2003) та інших, не менш глибоких авторів, сам перелік яких зайняв би багато місця.

Але згадаймо ще про велику розвідку (90 сторінок!) наукового співробітника НАН України, автора підручників з єврейської і ассірійської мов, письменника Іліє Мазоре „Таємничий пророк Даниїл" (2003), де на підставі надзвичайно докладної, багатовимірної аналізи біблійної книги доводиться, що її автором був рабі Аб-Таліон, що першоосновою тут послужили рукописи Хаггаї, а час написання цього пророцтва про прихід на Землю Христа - Месії апокаліпсису - це 52-51 роки до Христа.

„Український богослов", окрім усього іншого, - це ще й свідчення глибоких і незворотних змін у духовному житті українського суспільства.

Володимир Василенко
Харків – Познань (Польща)

Львівські музиканти грали для пластових сеньйорів

НЮ-ЙОРК. – 15 лютого у приміщенні Товариства „Самопоміч" зібралися члени Осередку сеньйорів Пластової станиці Ню-Йорк на свою традиційну Різдвяну зустріч.

Понад тридцять осіб засіло до святочно приготованих столів з різдвяними стравами. Зустріч розпочав молитвою о. д-р Теодозій Ільницький. Присутні співали колядок.

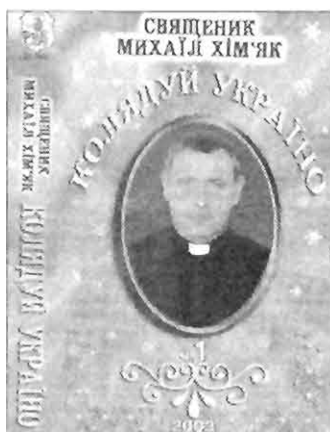
Несподіванкою була присутність молодих музик зі Львова – Тараса і Ірини Котів, що виконали ряд колядок при супроводі скрипки. Ці молоді пластуни у Ню-Йорку шукають „доброї душі", яка допомогла б їм у використанні музичних інструментів, а головне – фортепіяну. Їхня гра та спів незвичайно прикрасили зустріч та пригадали батьківщину. На зустрічі промовляла голова Головної Пластової Булави пл. сен. Слава Рубель про сучасний стан пластової організації, а різдвяними споминами поділилися Уляна Старосольська, Ольга Кузьмович і Володимир Гнатківський. В часі зустрічі присутні написали привітання до сеньйорів, які за станом здоров'я не могли були з ними. Тепла родинна атмосфера, прикрашена молодими гостями зі Львова, залишилася споминем у всіх присутніх, що почувалися, немов одна родина.

О. К.

Пластуни зі Львова Ірина і Тарас Коти.

Касета коляд з Самбора

Обкладинка касети „Колядуй, Україно".

САМБІР. – Священик Михайло Хім'як з Конюшок Королівських, що на Самбірщині, Львівська обл., не здійснивши мрії стати оперним співаком, маючи добре поставлений голос, заявив про себе, видавши у 2003 році касету „Колядуй, Україно", куди ввійшли десять колядок у його виконанні. Вперше за виконання колядок у сучасному естрадному стилі (диско) взялась особа духовного сану. Михайло Хім'як народився у 1958 році і був наймолодшим в сім'ї. Після восьмої кляси вступив у Самбірське училище культури на хорове відділення, додатково займався з вокалу у Львівській консерваторії , де почав співати арії з опер. Закінчив духовну семінарію. У 1980 році у Львові, в соборі св. Юра, був висвячений Митрополитом Миколаєм Юриком. Відтоді розпочалося парафіяльне життя.

Касету „Колядуй, Україно" було записано у Дрогобичі на студії „Фенікс". Зараз готується друга частина старовинних колядок і компакт-диск „Колядуй, Україно".

На адресу священика надійшли щирі слова подяки з Польщі, від української діяспори з Німеччини, Австрії. З приводу придбання запису можна звернутися до автора в с. Конюшки Королівські, Самбірського району, Львівської обл., Ukraine.

Марія Пукій

28 березня: Фестиваль весни в Лос-Анджелесі

Мистецька студія „Червона калина" влаштовує „Фестиваль весни", котрий відбудеться в неділю, 28 березня, з 12-ої до 5-ої по полудні, в приміщеннях Українського культурного осередку, за адресою: 4315 Melrose Ave. Спонзором фестивалю є Український культурний осередок. Вхід – 5 дол. для дорослих і 3 дол. для молоді і пенсіонерів. Програма включає виступи танцювальних гуртків „Червоної калини" і музичних колективів народної пісні, виставки писанок та виробів українських митців, які можна буде придбати. Працюватиме кухня українських страв.

На фото: Танцює „Червона калина"

Стежки-дороги Докії Гуменної

Докія Гуменна

Сто років тому, 10 березня 1904 року, народилася Докія Гуменна – талановита українська письменниця, яка творила і в часи радянського тоталітарного режиму, і під час окупації України Німеччиною, і у вільному світі після еміграції до США. Творам письменниці завжди були притаманні любов до рідної землі, гуманізм і тверда віра в нездоланність української нації.

Докія Гуменна народилася в Жашкові на Черкащині, в небагатій селянській родині. Навчалася в Київському інституті народної освіти на літературному факультеті. Свою літературну діяльність розпочала в літературній спілці „Плуг" у Харкові з нарису „У степу". Твір невідомої ще письменниці не привернув уваги літературних критиків, однак через кілька років ім'я Докії Гуменної стало відомим не тільки в Україні, а й у всьому СССР. Це сталося після того, як в журналі „Плуг" були надруковані її славнозвісні „Листи з Степової України", після чого вона не змогла уникнути конфлікту з офіційною радянською ідеологією.

У її нарисах описи чарівної природи переплелися з висвітленням процесів, що перетворюють українське село на пролетарські фабрики хліба, де замість національних традицій насаджувалася радянська русифікована ідеологія. Радянська літературна критика та партійне керівництво накинулися на Д. Гуменну, назвавши її „куркульською письменницею", „антирадянським елементом", що поставило під удар подальшу літературну кар'єру Докії Гуменної. Довелося засвоювати фах стенографістки. Але писати вона не перестала. Щоб не потрапляти на очі партійній верхівці, вона покидає Україну і їде на Кубань. У 1931 році з'явилася збірка нарисів „Ех Кубань, ти, Кубань хліборододная", у тому ж році вийшла повість „Кампанія", в якій Докія Гуменна виступила проти радгоспів, які постали на місці окремих селянських господарств і стали причиною обезземелення селян. Знову розпочалося цькування. Письменницю виключили з літературної Спілки „Плуг", що означало кінець творчої кар'єри.

Довгих вісім років Докія Гуменна не могла друкувати свої твори. Лише напередодні Другої світової війни, у 1940 році, в журналі „Радянська література" була надрукована повість „Вірус", написана в сатиричному жанрі, що викривала вади радянського партійного апарату. На письменницю посипалися нові звинувачення у наклепі на радянську дійсність, а газета „Правда" назвала „Вірус" „брехливою повістю".

Таку критику творів Докії Гуменної можна було назвати не інакше, як розправою над письменницею, проте вона залишається вірною своєму покликанню митця і продовжує творити навіть в умовах жорстокої німецької окупації. В окупованому Києві вона друкується в легендарних „Літаврах", які видавала Олена Теліга. Саме в українській столиці зародилася ідея написання роману „Діти чумацького шляху", який приніс Докії Гуменній славу та визнання серед української спільноти на еміграції. Коли настав час евакуюватися з Києва, єдиною цінністю, яку письменниця взяла із собою, була чернетка чотирьох томів роману „Діти Чумацького шляху". Свій славетний роман Д. Гуменна писала в дорозі, в таборах, у несприятливих для цього умовах. Перші три томи роману були видані у Мюнхені, а четвертий том Докія Гуменна видала на перші кошти, зароблені нею на мотузяній фабриці в Ню-Йорку.

У 1950 році письменниця переїжджає з Европи до США, де вона заробляла на прожиття нелегкою працею на фабриках та нічному прибиранні. Зрікаючись матеріяльних благ, письменниця самовіддано присвятила себе літературній творчості. У 1952 році виходить друком її повість „Мана", в якій правдиво зображена радянська дійсність. Схвальну оцінку літературних критиків отримав роман-хроніка „Хрещатий Яр" (1956 р.), який розповідає про німецьку окупацію Києва, та продовження цієї епопеї – „Скарга майбутньому".

Творча наснага та любов до мандрів відобразилися у збірках Докії Гуменної „Багато неба", „Вічні вогні Альберти". Д. Гуменна не тільки описувала побут українців та їх адаптацію у цій країні, але й порушила ряд актуальних проблем в житті української спільноти. Ще однією розповіддю про українців в Америці стала збірка нарисів „Серед хмаросягів".

Літературна спадщина Докії Гуменної складається з розмаїття творів різних жанрів та форм – від новел до романів, від політичних драм до ліричних оповідань. Сюжети творів письменниці охоплюють всі періоди української історії, від прадавніх часів до сьогодення. Її твори не завжди знаходили схвальні відгуки літературних критиків, але своєю ліричністю з одного боку та правдивістю і об'єктивністю з іншого, вони назавжди завоювали серця читачів.

Відомий на еміграції український поет Петро Ромен у одній із своїх поем так відгукнувся про творчість Докії Гуменної:

Сиділа й Докія Гуменна
На березі, як та „Мана"
Й журилася: дітей у мене
Вже купа, а батьків нема.
Так без опіки і привіту
Пускаю, діти, вас по світу –
Хай візьме турок або лях...
Ой ні, без вас і я загину,
Ідіть вже, діти, на Вкраїну,
Куди веде „Чумацький Шлях".

Докія Гуменна померла 6 квітня 1996 року, але її твори прийшли на Україну. Твори цієї геніяльної письменниці отримали нове життя на її батьківщині.

Галина Саранча,
Тернопіль

Карпатська...

(Закінчення зі стор. 18)

ших краян надію, що їх не залишать наодинці із ворожими силами. Між тим міжнародна криза, викликана територіяльними претензіями Гітлера до Чехо-Словаччини, вступила у завершальну стадію. В американців посилюється переконання, що США повинні відійти від традиційної політики ізоляціонізму й вступитися за демократичну державу. 12 вересня газета „Дейлі Вокер" опублікувала результати опитування, згідно з яким 54 відс. заявили, що США не зможуть залишитися скраю, коли в Европі вибухне війна. Наступного дня та ж газета писала, що „чіткою заявою про те, що відверті воєнні загрози Гітлера на адресу демократичних країн становлять небезпеку для самих США, наша країна може безпосередньо прислужитися справі миру".

14 вересня в Ню-Йорку відбувся 10-тисячний мітинг солідарности з Чехо-Словаччиною, який вимагав від уряду розпочати активну дипломатичну діяльність, спрямовану на створення системи колективної безпеки. 15 вересня Ф. Рузвельт повідомляв американського посла в Римі: „Сьогодні 90 відс. нашого народу настроєно антинімецьки й антиіталійськи – і між іншим, я не маю намірів просити народ бути невтральним у своїх оцінках". 23 вересня в Ню-Йорку пройшла 5-тисячна демонстрація під гаслом „Руки геть від Чехо-Словаччини!", наступного дня на стадіоні Чикаго відбувся 60-тисячний мітинг, організований єдиним комітетом дій для надання допомоги чехо-словацькій демократії. На ньому були присутні делеґати від сотень тисяч громадян чеського, словацького та закарпатоукраїнського походження. 28 вересня на демонстрацію знову вийшли 3 тисячі нюйорківців. Напередодні Мюнхенської конференції про підтримку Чехо-Словаччини заявило 49 великих профспілок США. В ряді міст виникли комітети порятунку Чехо-Словаччини.

29–30 вересня відбулася Мюнхенська конференція, в результаті якої західні землі Чехословаччини фактично було віддано Гітлерові. Щож до Закарпаття, на яке претендувала Угорщина, питання залишилося відкритим. Можливо, певну позитивну ролю у цьому відіграли акції американських закарпатців. Проте англійські дипломати висунули пропозицію дати змогу зацікавленим державам вирішити закарпатське питання протягом трьох місяців.

Після остаточного владнання територіяльних конфліктів Німеччина й Італія мали ґарантувати нові кордони федеративної Чехо-Словаччини. Уже в дні конференції студенти Макгільського університету в Монреалі розігнали німецький клюб, прибили на його дверях плякат „Геть фашизм!", антигітлерівські гасла було написано на тротуарах міста. У Вініпезі вийшла в етер спеціяльна антифашистська радіопрограма. В Торонто було пікетовано німецьке консульство. 1 жовтня в Ню-Йорку відбулася 20-тисячна демонстрація протесту проти розчленування Чехо-Словаччини. Масові акції солідарности вкупі з іншими причинами зумовили те, що Закарпаття справді отримало місяць перепочинку, впродовж якого і розгорнулася розбудова автономної державности. Але магнатам американського капіталу була вигідна дальша дестабілізація ситуації в Центральній Европі, розв'язування там війни, після якої сплюндровані країни стали б уже їхньою легкою здобиччю.

До їхніх послуг була густа мережа продажної преси. Особливо ретельно обілював фашизм газетний концерн Герста-старшого. Журнали компанії Генрі Люса теж аж до початку світової війни вели лінію захисту Гітлера від „незаслужених закидів", наполегливо проводячи думку, що гітлерівські ідеї й особистість їхнього автора „ще не розуміють у світі". В журналах Люса Гітлер був названий у 1938 році „людиною року". Між тим збиралися хмари над Закарпаттям. Пресові маґнати намагалися будь-якою ціною збити загальне зацікавлення мас центрально-европейськими проблемами, знизити напругу масових акцій протесту. З цією метою в США було здійснено одну з найхимерніших за всю історію радіомовлення психологічну диверсію.

Почалася вона о дев'ятнадцятій годині за нюйоркським часом 30 жовтня. На протилежному боці земної кулі вже починався ранок 31 жовтня. До Віденського арбітражу, на який виносилося питання про державну приналежність Закарпаття, залишалася одна доба. 38 мільйонів американців влаштувалися перед своїми радіоприймачами. На одній з хвиль почалася трансляція радіотеатру „Меркурій", який за популярністю серед слухачів сміливо міг рівнятися з сучасними телесеріялами. Режисер Орсон Велс підготував інсценізацію роману свого великого однофамільця Герберта Велса „Війна світів" – у формі радіорепортажу „ з місця події".

При цьому дію роману було перенесено з Англії у штати Ню-Джерзі та Ню-Йорк. Переслідувалася мета домогтися максимальної вірогідности подій, про які йдеться у радіотворі. Хоча режисер вмістив у сюжеті повідомлення Сі-Бі-Ес про те, що транслюється художній твір, але воно обрамовувалося реклямними об'явами і не звертало на себе уваги. Після концерту та інформації про погоду в етер пішли повідомлення радіожурналіста про поїздку двох головних героїв сюжету – професора та коментатора – до місця приземлення дивного об'єкта. Розгортання подій відбувалося на тлі тривожних сигналів сирени й гамору величезного натовпу людей. На цей момент, за наступними підрахунками, програму слухало 6 мільйонів осіб.

„Коментатор. – Я підводжу мікрофон поближче. Ось так. (Пауза). Тепер ми знаходимося на відстані не більше 25 футів. Ви чуєте? О, професор Пірсон!

Професор. – Прошу, пане Філліпс?..

Коментатор. – Ви все ще вважаєте, що це метеорит, професоре?

Професор. – Навіть не знаю, що й гадати".

Далі пішла музична пауза, після якої інший голос швидко повідомив: „Ми передаємо репортаж свідка подій, які відбуваються в даний час на фермі Вілмут, Гроверз-Міл, Ню-Джерзі". Далі йшли одна за одною інформації про появу з космічного апарата марсіанських істот, які швидко зростають, про спробу поліції втрутитися, про знищення поліцейських вогнем прищельців. Повідомлення переривалися жахливими криками. Почувся вибух, і настала повна тиша, після чого пролунав голос другого коментатора: „Леді й джентльмени, з незалежних від нас причин ми змушені припинити наш репортаж. Мабуть, щось сталося з передавачем на місці. Ми відновимо програму при першій же можливості". Через кілька хвилин з'ясовується, що події розгортаються блискавично: знищено ще один загін поліції, оголошено надзвичайне становище, приземлюються нові марсіянські кораблі, які спалюють все навкруги променевою зброєю. Голос „представника властей", дещо схожий на голос Рузвельта, закликає до спокою, до виконання обов'язку перед державою і... просить молитися Богу. Кількість охоплених панікою радіослухачів зростає щохвилини. Багато місцевих радіостанцій припиняють свої реґулярні програми, аби запевнити слухачів і що Сі-Бі-Ес передає лише інсценізацію роману, але цим повідомленням вже мало хто вірить.

Ще до закінчення сюжету сотні тисяч американців в істериці вибігли на вулиці, церкви були вщерть заповнені. За пізнішими підрахунками, один мільйон 700 тисяч американців цілком повірили в реальність радіоповідомлень. Наступні два дні всі американські газети були наповнені коментарями з приводу радіопередачі, яка відтіснила на другий плян повідомлення з Европи про розчленування Закарпаття.

Орсон Велс став одним із найвідоміших людей Америки. Він досяг поставленої перед ним мети. Внаслідок „репортажу" про уявну війну мільйони американців вихлюпнули стільки психічної енерґії, що її вже не вистачило на якісь широкі акції протесту проти наближення війни реальної, до якої Віденським арбітражем було зроблено ще один крок. Наляканий уявними жахіттями американський обиватель так і не спромігся чітко висловитися проти коричневої тіні, яка нависла над Карпатською Україною. Десь у підсвідомості жила надія: чи не виявиться оця небезпека такою примарною, як і та, про яку мовилося по радіо? Філіґранно здійснена масова „промивка мізків" показала, що війну можна виграти ще до початку бойових дій. Режисер Велс отримав за свою чорну справу, в якій не обійшлося без людських жертв серед слухачів, солідну плату. Спосіб оплати викликає в пам'яті біблійний образ горезвісної чечевичної юшки. У XX столітті ставки значно зросли, адже тепер ішлося не про одного-єдиного Ісава, а про 173,678 осіб, які за Віденським арбітражем опинилися в межах гортистської Угорщини разом з відповідною територією Карпатської України, причому угорців серед них було менше половини. Автономна держава залишилася без своєї західньої, промислово розвинутішої частини, без міст Ужгород, Мукачево, Берегово. Компенсувати втрачений економічний потенціял Карпатській Україні так і не вдалося, вона потрапила в повну залежність від німецьких „покровителів".

В результаті подібних методичних акцій Карпатську Україну було ізольовано від закордонної громадської думки. Гітлерові ж надано повну свободу дій у цьому краї. Автономну Карпатську Україну він віддав хортистській Угорщині в обмін на її згоду укласти військово-політичний союз з Німеччиною. Хоч ця політика дозволила Угорщині тимчасово приєднати Закарпаття, частину Словаччини й Трансильванію, але за це було заплачено непомірну ціну: сотні тисяч угорців полягли за чужі інтереси на фронтах Другої світової війни, а потім були піддані сталінським репресіям. Прагнення ж закарпатських українців жити в Українській державі виявилося непереборним. У дні Віденського арбітражу набули нового звучання вірші Василя Гренджі-Донського, написані ще 1927 р.:

У Карпатах тихо... тихо...
У Карпатах сум.
Тільки вітрик мені в ухо
Листям шелестів:
„Розділили Україну
Поміж ворогів"...
Але вона встане, встане,
Бо народ живе!
Вже не довгий час страждання –
Й Воля оживе!

Але тоді, 3 листопада 1938 року, в того ж поета народилися гіркі рядки:

Зійшлись міністри в місті Відні,
Юрба диктаторів-нікчем,
Кати-арбітри божевільні
Нас перекраяли ножем(...)
Не буде рідної свободи,
Не буде там своїх пісень...
Цей день в історії народу –
Страшний, трагічний,
чорний день.

Ця оцінка зовсім не є поетичним перебільшенням. В результаті віденських рішень Карпатській Україні, як писав Олекса Борканюк, залишили „одну голодну Верховину, без міст, без залізниць, без доріг, відрізану від навколишнього світу". Цю державу в самому корені підтяли фашистські диктатори. Доводиться лише дивуватися, що вона змогла проіснувати ще аж три з половиною місяці – завдяки ентузіязмові тисяч патріотів на чолі з о. д-ром Августином Волошином.

В умовах постійних терористичних актів з боку двох могутніх держав – Угорщини і Польщі – успішно розбудовувалася політична система Карпатської України, її економіка і культура, були проведені прозорі парляментські вибори, прийнятий конституційний закон, зформовано збройні сили держави, проголошено її самостійність. Збройні формування Карпато-Української держави – „Карпатська Січ" – першим (!) прийняло бій проти фашизму, проти реґулярної армії сателіта фашистської Німеччини, гортистської Угорщини.

І тепер зовнішньо-політичні чинники для українського державотворення не надто сприятливі. Оцінити всю складність і драматизм тогочасних подій можна лише, беручи їх у широкому міжнародному контексті.

Сергій Федака,
професор Ужгородського університету, доктор історичних наук

В пам'ять незабутніх...

Суворе життя диктує свої обставини... Повідомлення св. п. д-ра Олега М. Волянського про книжку „Ще не вмерла Україна" надійшло до „Свободи" майже одночасно з сумною вісткою про відхід у вічність автора замітки. Подаємо її в газеті, сумуючи разом з родиною і громадою з приводу болючої втрати.

„Ще не вмерла Україна"

У Львові вийшла книжка для вшанування 140-их роковин від створення українського національного гимну та 130-ої річниці Наукового товариства ім. Тараса Шевченка. Книжку видала Видавнича рада НТШ у Львові.

Це друге, перероблене і доповнене видання монографії д-ра Володимира Трембіцького до 110-річчя нашого Національного гимну-твору Павла Чубинського і Михайла Вербицького.

Книжка „Ще не вмерла Україна" має 172 сторінки і цікаві ілюстрації, зокрема багато музичних нот народних гимнів. Книжка була спонзорована товариством ОбВУА. Наклад 3,000 примірників. Вона складається з двох частин: історично-ідеологічні елементи пісень-гимнів України та генеза, розвиток і доля українського національного гимну.

Ця вартісна і патріотична книжка має також інформації про гимни інших народів світу, англомовну статтю про національний гимн України і також життєпис автора книжки д-ра Володимира Трембіцького. Редактором цієї книжки є Олег Романів. Книжку рекомендовано як „потребник для освітніх закладів України".

Для зацікавлених подаю адресу НТШ у Львові: Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові: Львів, 79013, вул. ген. Чупринки 21, зам. №309-3.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ЦЕНТРАЛЬНОГО НЬЮ ДЖЕРЗІ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 27-го березня 2004 р., о год. 2-ій по пол.

в залі церкви св. Михаїла

1700 Brooks Blvd., Manville, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

26, 155, 209, 269, 312, 349, 353, 372

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьмуть участь:

Христина Е. Козак, Головний Секретар **УНСоюзу**

Ярослав Завійський, контролер УНСоюзу

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Захарко, голова

Іван Кушнір, секретар

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ОЛБАНІ, Н.Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 3 квітня 2004 р., о год. 2-ій по пол.

в приміщенні Українського Клюбу

402 25th Street, Watervliet, NY

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних Відділів:

13, 57, 88, 200, 266

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

Стефан Качарай – Президент УНСоюзу

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Микола Філь, голова

Ярослав Тисяк, секретар

Володимир Кривулич, касир

Павло Шевчук, почесний голова Округи

Монографія про Валер'яна Підмогильного

В Києві, в університетському видавництві „Пульсари", щойно появилася книжка професора Торонтонського університету Максима Тарнавського під назвою „Між розумом та ірраціональністю". Це – дослідження творчости визначного українського прозаїка 1920-их років Валер'яна Підмогильного, автора таких творів, як „Місто", „Невеличка драма", „Остап Шаптала", „Повість без назви", багатьох оповідань і численних перекладів – зокрема з французької літератури (Бальзака, Вольтера, Гюго, Анатоля Франса, Мопасана та інших письменників). Підмогильний мав коротке творче життя, але його літературні досягнення дуже значні, а роман „Місто" деякі літературознавці вважають найкращим романом української літератури. Валер'ян Підмогильний прожив всього 36 років – він став жертвою сталінського терору: заарештований в грудні 1934 року, провів пару років ув'язнений на Соловецьких островах, а в листопаді 1937 року його розстріляли. Тепер в Україні читачі мають нарешті змогу прочитати заборонені донедавна твори Валер'яна Підмогильного, а його творчість щораз більше привертає увагу літературознавців.

Монографія Максима Тарнавського появилася вперше англійською мовою під назвою „Between Reason and Irrationality: the Prose of Valerijan Pidmohl'nyj". Цю книжку видало ще 1994 року видавництво Торонтського університету, і вона була високо оцінена рецензентами. Професор Іван Фізер у рецензії в „Slavic and East European Journal" сказав, що праця Максима Тарнавського „скрупулятно досліджена, добре запляновано і переконливо написана", а професор Олег Ільницький в „Canadian-American Slavic Studies" звернув увагу на те, що ця перша англомовна критична студія про творчість В. Підмогильного написана „ясно і доступно, поєднуючи конкретну й інтерпретаційну розповідь і створюючи живий портрет людини і митця". Професор Юрій Луцький в „Journal of Ukrainian Studies" назвав монографію про Підмогильного „солідною", і звернув увагу на те, що „вона добре написана живою, вільною від жарґону мовою і є вартісним дослідженням історії українського роману".

Англомовна монографія Максима Тарнавського була досі недоступною дослідникам в Україні, не тільки з уваги на англійську мову, але і на високу ціну торонтського видання. Видання „Пульсарів" в книгарнях України коштує тільки 10 гривень. Видання переклав на українську мову В. Г. Триліс. Видання має 230 сторінок і включає авторську передмову до українського видання, алфавітний покажчик і бібліографію творів Підмогильного і критичних праць про нього. Для зацікавлених читачів у діяспорі видавництво „Мости" закупило невелику кількість примірників і продає їх по 15 дол.(Mosty, 6509, Lawnton Avenue, Philadelphia, PA, 19126-3745).

Видавництво „Пульсари"

Вшановуючи пам'ять

ЗИНОВІЯ ТУРКАЛА

20 лютого 2004 р. на 83-му році життя відійшов у вічність один з найяскравіших представників української інтелігенції в Америці, вірний син України Зиновій Туркало. Він не був ні видатним винахідником, ні ученим, ні знаним письменником чи поетом, але він був одним з тих людей, які впродовж всього свого життя чесно і справедливо виконували свої обов'язки перед родиною, громадськістю, а також Батьківщиною.

Народився З. Туркало 29 липня 1921 р. у Києві. Його батько Константин Туркало, інженер за фахом, великий патріот і борець за незалежність і самостійність України, був неодноразово арештований і ув'язнений за свою активну боротьбу проти більшовизму. „Нашого батька не було з нами, коли я народився, не довелось йому і проводжати мене у перший клас, бо у той час він перебував у тюрмах", – так писав З. Туркало пізніше у своїх спогадах.

У 1939 році Зиновій закінчує середню школу з відзнакою і поступає на фізико-математичний факультет Київського університету. Та закінчити навчання в університеті йому не вдалось, бо почалась війна. Перед закінченням війни вся родина Туркалів, яка жорстоко переслідувалась радянською владою, виїжджає до Німеччини, це – батько, мати, Зиновій і молодший брат Славко. А далі пішли важкі роки післявоєнної еміграції у різні країни Европи. Така доля спіткала не одну українську родину. Так перед виїздом до Америки шість років Зиновій проживав у Франції зі своєю дружиною Валею, на той час він уже був одружений. Особлива властивість З. Туркала швидко опановувати іноземні мови завжди давала йому можливість знаходити відповідні роботи і матеріяльно підтримувати свою родину у ті важкі роки.

Після еміграції до Америки Зиновій здобуває нову професію інженера-будівельника атомних та теплових електростанцій. За його проєктами була збудована ціла мережа електростанцій по всій території США. Крім електростанцій Зиновій приймає участь і в інших гігантських будовах Америки, а саме будівництво підземного тунелю через річку Гадзон. А за декілька років до виходу на пенсію працює у бюрі однієї з американських будівельних компаній, яке знаходилось в одному з будинків велетнів „World Trade Center", зруйнованому терористами 11 вересня 2001 року.

Подібно до свого батька. Зиновій не мислив свого життя без громадської роботи і тому брав участь у багатьох українських організаціях. Він був активним членом товариства інженерів у Ню-Йорку, а пізніше став редактором журналу цього товариства, був членом Президії Національної Ради, а пізніше головою Української Ради відділу у Чикаго, також брав участь у розвитку Селянської партії в Америці і був членом правління РУХ-у в Чикаго. І все це було спрямовано на те, щоб зміцнювати позиції українських організацій в Америці з ціллю допомоги здобуття незалежности України.

Окремо слід сказати про літературну творчість Покійного. З часу виникнення у Чикаго української незалежної газети „Час і події" він став першим членом редколегії цього видання, обов'язки редактора якого виконував я, і допомагав мені у всьому. Читачі газети з великим інтересом знайомилися з мемуарами Зиновія, які впродовж року друкувалися в кожному числі газети, і які на жаль він не встиг видати. Його основною метою було – правильність і чистота української мови, без допущення жодних русизмів.

З. Туркало виростив трьох чудових дітей. Старший син Олег професійний музикант, віольончеліст, другий син Констянтин за фахом біолог, також працював у видавництві одного з американських журналів, а донька Олена є відмінним дизайнером.

Такими людьми, як Зиновій Туркало може гордитися кожна громада і кожна країна. Шкода лише, що такі люди, як він, в силу певних обставин, не змогли реалізувати свій багатогранний потенціял на своїй рідній землі.

Світлу пам'ять про Зиновія Туркала збережуть на довгі роки люди, які його знали, з ким він зустрічався, з ким творив свої добрі справи.

Мир праху твоєму, дорогий і незабутній Зиновіє!

Вічна пам'ять!

Анатолій Гороховський
Людмила Туркало

УПРАВА ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ-ЙОРКУ

подає до відома членам, що 12 лютого 2004 р. відійшов у вічність довголітній і заслужений член Товариства

св. п.

д-р мед.

ІЛАРІОН ЧОЛГАН

Вельмишановній Родині пересилаємо найщиріші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА ВІДДІЛУ

ПОДЯКА

23 травня 2003 р. несподівано відійшла у вічність наша найдорожча ДОНЬКА, ДРУЖИНА і СЕСТРА

бл. п.

ОКСАНА ЗЕНОВІЯ КУШНІР

Цією дорогою висловлюємо глибоку вдячність родині, приятелям та знайомим, які своєю присутністю на похоронних відправах та теплими словами співчуття допомогли нам перенести цей неймовірно тяжкий для нас час.

Особлива подяка парохові церкви Христа Царя о. Ярославові Курпілеві за відправи Парастасу, Заупокійної Літургії та похоронні відправи.

Дякуємо Директорові Українського Музею в Ню Йорку Марії Шуст, як також Адміністраційному Директорові Дарії Байко, що приїхали на Парастас попрощати Покійну на вічний спочинок.

Зокрема дякуємо п-і Марії Шуст за прощальні слова, в яких відмітила вклад праці покійної Оксани для Музею її численними графічними проєктами.

Щира подяка усім особам, котрі взяли участь у похоронних відправах, як також тим, що відпровадили Покійну на місце вічного спочинку.

Щира подяка за молитви, та письмові і телефонічні вислови співчуття.

Складаємо сердечну подяку усім рідним, приятелям та знайомим за Служби Божі, квіти та пожертви на добродійні цілі.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:
Арета Вовк, Марія і Юрій Данилів, Александра Івасиків, Ірена Ільницька, Рома Когут, Стефан і Елена Костик, д-р Роман і Анна Максимович, Нуна Михалюк, Анасія Мірчук, Віра Пак, Марія і Александер Пришляк, Ярослав і Іванна Пенкальські, Оксана Поритко, Володимир Риндик, Анастасія Сагата, Борис і Марія Татунчак, Омелян і Наталія Татунчак, Христина Чорпіта, Ольга Якубовська, д-р Ярослав і Марта Яримович.

ПРИСЛАЛИ КВІТИ:
д-р Богдан Кудрик, родина Костик, дирекція Українського Освітньо-Культурного Центру, Lesia, Michael and Jimmy Palmer, Katherine and John Carangelo, Kathleen Mealon, Jo Anne Metch and family, Debbie Glasserman, Ramon and family, Richard Oriolo, Fritz Metch, Allen and Marsello, Friends at Little Brown, Friends and Collegues at Henry Holt and Co.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ-ЙОРКУ зложили:
Віра і Роман Андрейчик, Дарія Билов, Роман Волчук, Тетяна Данилів, Наталія і Іван Даниленко, Юрій Данилів, Звена і Борис Захарчук, Оксана і Михайло Комановські, родина Кушнірів, Віра Лащик, Роксоляна і Михайло Луців, д-р Роман і Анна Максимович, Надія і Юрій Оранські, родина Пенкальських, Андрій Сагатий, 67 Відділ СУА, Марія і Борис Татунчак, Марта Турчин, Марта Шиприкевич, Ольга Якубовська.

Разом 2,330.00 дол.

НА СУА – ФОНД ЧОРНОБИЛЯ зложили:
Слава і Мирон Білас, Лідія Бук, Вікторія і Маріяна Вакуловські, Арета Вовк, Олена Головчак, Роксоляна Ґіліцінська, Анастазія і Роксоляна Жилава, д-р Лавра Заїка, Марія Захарієсевич, Христина і Зенон Їжак, д-р Володимир і Олена Карпинич, Карол Корен, родина Кушнірів, Евфрозима Луцишин, Іванна Луцишин, Марта і Орест Лесюк, Ірена Мадай, Христина Масюк, родина Новаківських, Роман Новаківський, Віра Пак, Звена і Володимир Романів, Тамара Стадниченко, Дарія і Аніта Федак.

Разом 1,245.00 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР зложили:
Методій Борецький, Марія Данилів, Александра Івасиків, Ірена Ільницька, Рома Когут, родина Кушнірів, Ірена і Александер Михалюк, Людмила і Зенон Чайківський, Марія і Василь Панчак, Патриція і Юрій Савчак.

Разом 545.00 дол.

Хай Господь винагородить ласками Всіх хто в часі нашого смутку і горя прийшов нам з поміччю.

Родина КУШНІРІВ,
АНДРІЙ САГАТИЙ, чоловік

У 25-РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моеї найдорожчої МАМИ

бл. п.

ВІРИ ПОЛІЩУК

буде відправлена

ПАНАХИДА

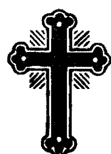
28 березня 2004 р.

після Святої Літургії в катедрі св. Володимира при 82-ій вулиці у Ню-Йорку

Про молитви за душу моеї незабутньої Мами просить горем прибита донька

ЛАРИСА ПОЛІЩУК CRAWFORD

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що 8 березня 2004 р.
відійшов у вічність на 90-му році життя мій МУЖ

бл. п.

ЛЮБОМИР КУЗЬМА

нар. 24 травня 1913 р. у Білім, Львівщина.
Мистець-маляр, колишній голова Об'єднання Мистців Українців у США.

ПАРАСТАС у похоронному заведенні Астон Басагіч у Гантері, Н. Й., у четвер 11 березня 2004 р., о год. 5-ій веч.

Похоронні відправи у п'ятницю, 12 березня о год. 10-ій з церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтарний побуток і погребіння на початку квітня.

Дружина – ГАЛИНА
швагрова – МИРОСЛАВА

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК У США
з жалем повідомляє про відхід з земного шляху
9 березня 2004 р.

бл. п.

д-ра ОЛЕГА ВОЛЯНСЬКОГО

щирого приятеля УВАН, її дійсного члена
та в минулому члена Управи.

Великій його родині – дітям та нащадкам, глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що

бл. п.

Пл. сен. кер. д-р

ОЛЕГ М. ВОЛЯНСЬКИЙ „БОЯН"

член куреня УПС „Дубова Кора".

Відійшов на Вічну Ватру 9 березня 2004 р. в Кергонксоні, Н.Й.

Похоронений 13 березня біля дружини Людмили
на цвинтарі св. Духа в Ґошен, Н.Й.

Дорогий Бояне!

Ти виповнив свої пластові обіти повністю!
В останню мандрівку прощають Тебе
Твої вірні друзі Дубовокористі.

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ-ЙОРКУ

подає до відома членам, що 9 березня 2004 р.
відійшов у вічність довголітній
і заслужений член Товариства

св. п.

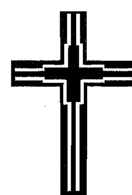
д-р мед.

ОЛЕГ М. ВОЛЯНСЬКИЙ

Вельмишановній Родині пересилаємо найщиріші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА ВІДДІЛУ

З глибоким жалем повідомляємо рідних та приятелів, що
в неділю, 29 лютого 2004 р. відійшла у вічність після довгої
та тяжкої недуги на сороковому році життя наша
ДОЧКА, НАРЕЧЕНА, СЕСТРА, ТІТКА та ПЛЕМІННИЦЯ

бл. п.

ЛІДІЯ НАТАЛІЯ ДЕЦИК

нар. у Колрейн, Массачусетс.

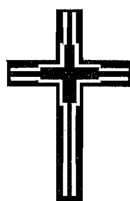

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 5 березня 2004 р. у церкві св. Михаїла, Смитвіл, Ровд Айленд, а опісля на цвинтарі св. Анни у Кренстон, Ровд Айленд. У дев'ятий день відбулася Поминальна Свята Літургія в церкві св. Покрови Пречистої Діви Марії в Апопці, Фла.

Залишила у смутку:
матір – ТАІССУ ДЕЦИК МЕЛЕШКО з мужем МАТВІЄМ
нареченого – ГРИГОРІЯ ҐЕБГАРТА
сестру – УЛЯНУ ДЕЦИК ВЕНДІТЕЛЛІ з мужем РОБЕРТОМ
братів – ВІКТОРА з дружиною БЕТСІ та дочкою МАРІКОЮ
– ЮЛІЯНА
– РОМАНА з дочкою ТАІССОЮ
тіток – АННУ КРАВЧУК з мужем БЕРНАРДОМ
– МАРІЮ ПОЛЯНСЬКУ з мужем БОГДАНОМ
кузинів – МИРОНА КРАВЧУКА
– ОДАРКУ ПОЛЯНСЬКУ СТОКЕРТ з мужем ТОМОЮ та дітьми СОФІЄЮ й АРІЯДНОЮ
– БОГДАНА ПОЛЯНСЬКОГО з дружиною МІМІ та дітьми АЛЕКСАНДРОМ та ІЗАБЕЛЛЕЮ
– ПЕТРА ПОЛЯНСЬКОГО з дружиною СТЕЙСІ та донечкою КАССАНДРОЮ
дальша родина – в Америці, Канаді та Україні,

Вічна Її пам'ять!

На нев'янучий вінок в Її пам'ять можна зложити
пожертви на Стипендійну Акцію СУА: UNWLA SCHOLARSHIP PROGRAM
P. O. BOX 24, MATAWAN, NJ 07747-0024

В глибокому смутку повідомляємо рідних, друзів і знайомих,
що 9 березня 2004 р. з Волі Всевишнього відійшла у вічність
на 84-му році життя найдорожча і незабутня
МАМА, БАБЦЯ, ТЕТА

бл. п.

мґр фармації

ЛЕОНТИНА НОВАКІВСЬКА

з дому ЧЕХОВСЬКА

дружина бл. п. Ждана Новаківського.

ПАНАХИДА відправлена 10 березня о год. 8-ій веч. у Львові.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужили оо. Студити церкви св. Михаїла у Львові.
Похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

СЛУЖБИ БОЖІ

за упокій Її душі правились у церкві св. Духа в Брукліні
10 і 11 березня 2004 р.

Про молитви за бл. п. Леонтину щиро просять засмучені:
доньки – ОЛЬГА з чоловіком ЮРІЄМ
– ОКСАНА з чоловіком БОГДАНОМ
внучка – ІВАННА
внук – ЯРОСЛАВ
родина і друзі в Україні, Канаді, Америці.

Вічна Її пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осцїславська 973-292-9800 #3040*